Пралетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

53 (7379) СЕРАДА 21 сакавіка 1945 г. Цана 20 кап.

Войскі 3-га Беларускага фронта, прадаўжаючы баі па знішчэнню групіроўкі немцаў ва Усходняй Прусіі, авалодалі горадам Браўнсберг.

Войскі 1-га Беларускага фронта авалодалі горадам Альтдам і ліквідавалі вельмі ўмацаваны плацдарм немцаў на правым беразе ракі Одэр на ўсходзе ад Штэціна.

Слава доблеснай Чырвонай Арміі!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Камандуючаму войскамі 3-га Беларускага фронта
Маршалу Совецкага Саюза ВАСІЛЕЎСКАМУ
Начальніку штаба фронта
Генерал-палкоўніку ПАКРОЎСКАМУ

Войскі 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта, прадаўжаючы баі па знішчэнню групіроўкі немцаў ва Усходняй Прусіі, сёння, 20 сакавіка, авалодалі горадам БРАЎНСБЕРГ—моцным апорным пунктам абароны немцаў на ўзбярэжжы заліва Фрыш Гаф.

У баях за авалоданне горадам БРАЎНСБЕРГ вызначыліся войскі генерал-лейтэнанта ГУСЕВА, генерал-палкоўніка ГАРБАТАВА, генерал-лейтэнанта ГЛЕБАВА, генерал-маёра ІВАШЭЧКІНА, генерал-маёра ФАКАНАВА, генерал-маёра УРБАНОВІЧА, генерал-маёра ГАРЦЭВА, генерал-маёра НІКІШЫНА, генерал-маёра КУЗНЕЦОВА, генерал-маёра БУЛАТАВА, генерал-маёра ОПЯКІНА, генерал-маёра КАНАВАЛАВА, генерал-маёра МІХАЙЛІЦЫНА, генерал-маёра ЧУЧАВА, палкоўніка ВЕРОЎКІНА, палкоўніка ПАГРЭБНЯКА, палкоўніка ПУШКОВА, палкоўніка ГРЫГАР'ЯНА, палкоўніка ГРЭБНЕВА, палкоўніка ГРЭХАВА, палкоўніка ВЯЗНІКОЎЦАВА, палкоўніка АБІЛАВА, палкоўніка ТЕЛКОВА, палкоўніка КРЫВЕНЦАВА, палкоўніка РАМАНЕНКА; артылерысты генерал-лейтэнанта артылерыі ТІКАЦЕВІЧА, генерал-маёра артылерыі ВЛАДЗІМІРАВА, генерал-маёра артылерыі КОРАЧКІНА, генерал-маёра артылерыі ГАНІЗА, палкоўніка ДЗЕРГАЧА, палкоўніка КАНДЫДАТАВА, палкоўніка МЕРЛІНА; танкісты—генерал-маёра танкавых войск КОСАВА, генерал-маёра танкавых войск САХНО, палкоўніка ОПАРЫНА, палкоўніка ГРЫШЫНА, палкоўніка КОЗІКАВА; лётчыкі генерал-палкоўніка авіяцыі ХРЮКІНА, генерал-маёра авіяцыі ШЗУЧЭНКА, генерал-маёра авіяцыі НЕЧЫПАРЭНКА, палкоўніка ХАТМІНСКАГА, генерал-маёра авіяцыі САЖНЕВА; сапёры генерал-маёра інжынерных войск ЖЫЛІНА, палкоўніка ІСУПАВА; сувязісты генерал-маёра войск сувязі МАМОТКА, генерал-маёра войск сувязі МІШЫНА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне горадам БРАЎНСБЕРГ, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 20 сакавіка, у 21 гадзіну сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 3-га Беларускага фронта, якія авалодалі горадам БРАЎНСБЕРГ,—дванаццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за авалоданне БРАЎНСБЕРГ.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

20 сакавіка 1945 года.
№ 303.

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага

Камандуючаму войскамі 1-га Беларускага фронта
Маршалу Совецкага Саюза ЖУКАВУ
Начальніку штаба фронта
Генерал-палкоўніку МАЛІНІНУ

Войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта пасля сур'ёзных баёў сёння, 20 сакавіка, авалодалі горадам АЛЬТДАМ і ліквідавалі вельмі ўмацаваны плацдарм немцаў на правым беразе ракі ОДЭР на ўсходзе ад ШТЭЦІНА.

У баях за авалоданне горадам АЛЬТДАМ вызначыліся войскі генерал-палкоўніка БЕЛАВА, генерал-палкоўніка ПЕРХАРОВІЧА, генерал-лейтэнанта ПУЛКО-ДЗМІТРЫЕВА, генерал-лейтэнанта ХАЛЮЗІНА, генерал-лейтэнанта ЛУК'ЯНЧЭНКА, генерал-маёра ВЕРЖБІЦКАГА, генерал-маёра СІЯЗАВА, генерал-маёра ПАЗНЯКА, генерал-маёра АНДРЭЕВА, палкоўніка МАЛЬКОВА, палкоўніка ГОРЫШНІНА, палкоўніка АНДОЎСКАГА, генерал-маёра ВЛАДЗІМІРАВА, палкоўніка МАШЧАЛКОВА, палкоўніка СЕЛЮКОВА, палкоўніка СЕРГІНА, палкоўніка МАКАРАВА, палкоўніка МАСЛАВА, палкоўніка ГАРШЫНІНА, палкоўніка МУЗЫКІНА, палкоўніка ПАУЛОЎСКАГА, палкоўніка ЧОРНАВА, палкоўніка ГЕРВАСІЕВА, палкоўніка ВЫДРЫГАНА, генерал-маёра ЗАІКІНА; артылерысты генерал-палкоўніка артылерыі КАЗАКОВА, генерал-маёра артылерыі ЕГОРАВА, генерал-лейтэнанта артылерыі ГОДЗІНА, генерал-маёра артылерыі ПЛАСКОВА, генерал-лейтэнанта артылерыі ІГНАТАВА, генерал-маёра артылерыі РАКАНОВІЧА, палкоўніка ЗЕРНОВА, генерал-маёра артылерыі ЗРАЖЭЎСКАГА, генерал-маёра артылерыі СНЕГУРАВА, палкоўніка ФАНТАЛАВА, генерал-маёра артылерыі НЕСЦЕРОВІЧА, палкоўніка ЗНАЧЭНКА, палкоўніка ЕФРЭМЕНКА, палкоўніка ПАНАМАРЭНКА, палкоўніка ЖЫГАРОВА, палкоўніка НЕБАЖЭНКА, палкоўніка ГРЭХАВА, палкоўніка КАПЕЛЕВА, генерал-маёра ЛЯРСКАГА, палкоўніка КОЛАКАЛАВА, палкоўніка НАРПАЧОВА; танкісты генерал-палкоўніка танкавых войск БАГДАНАВА, генерал-лейтэнанта РАДЗІЕЎСКАГА, генерал-маёра танкавых войск ІВАНОВА, генерал-маёра танкавых войск КРЭТАВА, генерал-маёра танкавых войск ТЕЛЯКОВА, генерал-маёра танкавых войск ВЕДЗЕНЕЕВА, генерал-лейтэнанта танкавых войск КРЫВАШЭІНА, генерал-маёра танкавых войск КІРЫЧЭНКА, палкоўніка АБРАМАВА, палкоўніка ОХМАНА, палкоўніка МАКАРАВА, палкоўніка КАПЫЛАВА, палкоўніка ФЕДАРАВА, палкоўніка ПАТАПАВА, палкоўніка ШАМАРДЗІНА, палкоўніка ЕРШОВА, генерал-маёра БАБАЯНА, палкоўніка ВАЙНРУБА, палкоўніка КУЗНЕЦОВА, палкоўніка СЕКУНДА, палкоўніка БАРАНЮКА, палкоўніка ШЭМЯКІНА, палкоўніка ЕРЭМЕЕВА, палкоўніка МІТРАШЭНКА, маёра БУГАЕНКА, падпалкоўніка ШАРГАРОДСКАГА, падпалкоўніка КАРАШЧУКА, падпалкоўніка РУМЯНЦАВА, падпалкоўніка БЕЛАБАРОДАВА, палкоўніка МАХРАКОВА, падпалкоўніка КАРОСЦІЙ, падпалкоўніка БАКЛУШЫНА; лётчыкі генерал-маёра авіяцыі ТАТАНАШВІЛІ, палкоўніка ДАЛІДЗЕ, палкоўніка НАКАНЕЧНІКАВА, палкоўніка ІСАЕВА, палкоўніка КАРАГІНА, палкоўніка ОРЛОВА, палкоўніка РАСКАЗАВА; сапёры генерал-маёра інжынерных войск КАМАРОВА, падпалкоўніка КАВАЛЁВА, генерал-маёра інжынерных войск ІОФЕ, падпалкоўніка ВАНЯКІНА, палкоўніка КІСЕЛЁВА; сувязісты генерал-маёра войск сувязі ЛІТВІНЕНКА, палкоўніка САЛАЎЁВА, палкоўніка СМОЛІЙ, палкоўніка МАСЛАВА, палкоўніка БЕЛЕНКА, падпалкоўніка МЯГКОВА, маёра ХАЦЬКО, маёра КОРСУНА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за авалоданне горадам АЛЬТДАМ, прадставіць да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 20 сакавіка, у 22 гадзіны сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га Беларускага фронта, якія авалодалі горадам АЛЬТДАМ,—дваццаццю артылерыйскімі залпамі са ста дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за авалоданне АЛЬТДАМ.

Вечная слава героям, паўшым у баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы
Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

20 сакавіка 1945 года.
№ 304.

ПА-БОЛЬШЭВІЦКУ ВЫКАНАЕМ РАШЭННІ VI ПЛЕНУМА ЦК КП(б)Б!

Партыйныя арганізацыі Беларусі шырока абмяркоўваюць рашэнні VI пленума Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б. Прайшлі сходы комуністаў, сходы актыва ва ўсіх абласных цэнтрах рэспублікі. Цяпер праходзяць раённыя партыйныя сходы на месцах. На ўсіх сходах на парадку дня — пытанне аб выніках VI пленума ЦК КП(б) Беларусі і аб задачах партарганізацыі. Партыйныя арганізацыі заходніх абласцей БССР апрача вынікаў пленума абмяркоўваюць на гэтых сходах пастанову ЦК КП(б) аб палітычнай рабоце партыйных арганізацый сярод насельніцтва заходніх абласцей БССР.

Абмеркаванне вынікаў пленума і задач партыйных арганізацый усюды праходзіць з вялікай актыўнасцю і пад знакам вострай большэвіцкай крытыкі і самакрытыкі недахопаў работы ў галіне аднаўлення прамысловасці, сельскай гаспадаркі, культурна-бытавых устаноў, у галіне разгортвання палітычнай работы сярод насельніцтва.

Ва ўсіх гарадах, ва ўсіх кутках нашай рэспублікі за час пасля вызвалення ад нямецкіх акупантаў адбыліся вялікія змены. Адноўлены ўжо многія фабрыкі і заводы, адроджаны калгасы, працуюць МТС, адноўлена сетка школ і многа культурна-бытавых устаноў. Партыйныя і совецкія органы з першых дзён вызвалення ўзначалілі палітычны ўздым, энтузіязм вызваленага ад нямецкага ярма беларускага народа, накіраваўшы яго на ўсямерную падтрымку і дапамогу наступаючым войскам Чырвонай Арміі і на вырашэнне новых задач па аднаўленню разбуранай немцамі народнай гаспадаркі.

Адзначаючы дасягнутае, партыйныя сходы канцэнтруюць сваю ўвагу на тых сур'ёзных недахопах, якія маюць месца ў кіраўніцтве партыйных і совецкіх арганізацый справай аднаўлення прамысловасці, сельскай гаспадаркі, а таксама ў пастаноўцы арганізацыйна-партыйнай і масава-палітычнай работы.

Удзельнікі схода партыйнага актыва горада Мінска ўскрылі сур'ёзныя недахопы ў рабоце гаркома, райкомаў, многіх пярвічных партыйных арганізацый, кіраўнікоў прадпрыемстваў і ўстаноў (кіраўнік Белэнерга тав. Радзін, дырэктары фабрыкі «Ударнік», шчотачнай і іншых) у галіне аднаўленчых работ. Мінская партыйная арганізацыя за апошні час аслабіла сваю ўвагу да пытанняў аднаўлення горада. Партыйныя і совецкія кіраўнікі горада недаацанілі рашаючай ролі энергетыкі ў справе аднаўлення ўсёй народнай гаспадаркі. Толькі гэтым і тлумачыцца тое, што мінская ГЭС № 2 аднаўляецца вельмі марудна, а горад забяспечваецца электраэнергіяй з перабоямі. Многія прадпрыемствы Мінска, Мозыра, Бабруйска, Брэста недавыконваюць сваіх вытворчых праграм у прыватнасці таму, што тут недаацанілі рашаючай ролі энергетыкі і не надалі патрэбнай увагі справе аднаўлення электрастанцый і забеспячэння іх палівам. Гэта павінна паслужыць сур'ёзным урокам у рабоце кіраўнікоў партыйных арганізацый.

Справа гонару партыйных арганізацый—у бліжэйшы час аднавіць усе гарадскія і раённыя электрастанцыі, забяспечыць іх бесперабойную работу, а таксама прыняць меры для аднаўлення і будаўніцтва электрастанцый малых магутнасцей для патрэб раённых цэнтраў, МТС, МТМ, соўгасаў, калгасаў, мясцовай прамысловасці, якія базіруюцца на мясцовым паліве і гідраэнергарэсурсах малых рэк.

Вялікае месца пры абмеркаванні вынікаў пленума аддаецца ўдзельнікамі сходаў пытанням аднаўлення мясцовай прамысловасці і ўсямернага павышэння выпрабаў тавараў шырокага спажывання для задавальнення патрэб насельніцтва.

Шосты пленум ЦК КП(б) Беларусі паставіў вялікія і важныя задачы ў галіне развіцця сельскай гаспадаркі рэспублікі. Галоўная задача партыйных і совецкіх арганізацый заключаецца ў тым, каб у бліжэйшыя 2—3 годы забяспечыць аднаўленне даваенных размераў пасеўных плошчаў, павышэнне ўраджайнасці і павелічэнне валавых збораў збожжа, бульбы і другіх сельскагаспадарчых прадуктаў. На праходзячых раённых партыйных сходах і ў практычнай дзейнасці партыйныя арганізацыі на сяле павінны сканцэнтраваць сваю ўвагу на арганізацыйна-гаспадарчым умацаванні калгасаў, умацаванні працоўнай дысцыпліны, правільнай арганізацыі працы, поўным аднаўленні МТС і іх арганізацыйна-гаспадарчым умацаванні, як асновы адраджэння соцыялістычнай сельскай гаспадаркі.

Неабходна ўскрыць і падвергнуць крытыцы недахопы ў галіне кіраўніцтва сельскай гаспадаркай раённымі і абласнымі арганізацыямі, у падрыхтоўцы да веснавой сяўбы, і ліквідаваць гэтыя недахопы. Нельга ніяк мірыцца з такім становішчам, калі асобныя партарганізацыі, райкомы і райвыканкомы праходзяць міма сур'ёзных недахопаў у гэтай галіне. У Рэчыцкім раёне, напрыклад, не арганізавана вывазка гною на палі, не ачышчана насенне ў калгасах, зусім дрэнны догляд коней. У райкоме партыі і райвыканкоме гэтыя буйнейшыя недахопы не выклікаюць сур'ёзнай трывогі. Партыйны сход павінен рэзка асудзіць такія непартыйныя адносіны да справы і прыняць усе захады да неадкладнай ліквідацыі недахопаў у падрыхтоўцы да сяўбы.

Гарадскія партыйныя сходы ўдзялілі вялікую ўвагу пытанням масава-палітычнай, культурна-асветнай работы сярод насельніцтва, пытанням ідэйна-палітычнага выхавання кіруючых кадраў і інтэлігенцыі, і падвергдзі большэвіцкай крытыцы сур'ёзныя недахопы ў гэтай галіне.

У некаторых партыйных арганізацыях мае месца неразуменне таго, што без сістэматычнай арганізаванай палітычнай работы ў масах немагчыма дабіцца сур'ёзных поспехаў у справе аднаўлення гаспадаркі і хутчэйшай ліквідацыі вынікаў нямецкай акупацыі. Палітычная работа заклікана раскрыць магчымасці, развіць ініцыятыву і творчую актыўнасць працоўных і накіраваць сілы народа на вырашэнне ўсіх палітычных, ваенна-гаспадарчых і культурных задач.

Асабліва важна цяпер хутка ліквідаваць недахопы ў справе разгортвання палітычнай работы сярод насельніцтва заходніх абласцей. На сходах гарадскога партыйнага актыва Брэста, Баранавіч, Вілейкі выступаючыя таварышы прыводзілі шматлікія факты нездавальняючай пастаноўкі гэтай работы. Брэсцкая гарадская партыйная арганізацыя амаль ніякай работы не вядзе з інтэлігенцыяй, не прыцягвае настаўнікаў да культурна-асветнай, палітычнай работы. У Вілейцы палітычную работу ў горадзе вядуць ад выпадку да выпадку. Агіткалектывы тут існуюць на паперы. Работа з агітатарамі не праводзіцца.

Абкомы, гаркомы, райкомы КП(б)Б заходніх абласцей абавязаны рашуча палепшыць палітычную работу сярод насельніцтва і работу сярод інтэлігенцыі, шырэй прыцягваць інтэлігенцыю да культурна-асветнай і палітычнай работы. Растлумачваючы насельніцтву асновы совецкага ладу, значэнне мерапрыемстваў, якія праводзіць совецкая дзяржава па аднаўленню гаспадаркі, растлумачваючы прынцыпы ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, выхоўваючы насельніцтва ў духу сталінскай дружбы народаў СССР, неабходна адначасова глыбей растлумачваць і да канца выкрываць агідную ролю беларуска-нямецкіх і польска-нямецкіх фашысцкіх нацыяналістаў, як саўдзельнікаў нямецкіх злачынстваў на беларускай зямлі і катаў беларускага народа.

Партыйныя арганізацыі Беларусі, крытычна прааналізаваўшы на сходах сваю работу, узброеныя ўказаннямі таварыша Сталіна, рэалізуючы рашэнні VI пленума ЦК КП(б) Беларусі, зробяць усё для далейшай мабілізацыі ўсіх сіл партыі і беларускага народа на аказанне ўсямернай дапамогі Чырвонай Арміі ў яе завяршаючых ударах па ворагу, на хутчэйшае аднаўленне народнай гаспадаркі, культуры, на ліквідацыю вынікаў нямецкай акупацыі і стварэнне нармальных умоў для жыцця працоўных.

У НАРОДНЫМ КАМІСАРЫЯЦЕ ЗАМЕЖНЫХ СПРАЎ СССР

19 сакавіка Народны Камісар Замежных Спраў СССР В. М. Молатаў, у сувязі з набліжэннем сканчэння тэрміну дзеяння совецка-турэцкага дагавора аб дружбе і нейтралітэце, заключанага 17 снежня 1925 г., зрабіў турэцкаму паслу пану Сарперу ад імені Совецкага Урада заяву для перадачы Ураду Турэцкай Рэспублікі.

У гэтай заяве ўказвалася, што Совецкі Урад, прызнаючы каштоўнасць совецка-турэцкага дагавора, заключанага 17 снежня 1925 года, у справе падтрымання дружэственых адносін паміж Совецкім Саюзам і Турцыяй, тым не менш лічыць неабходным канстатаваць, што, у выніку глыбокіх змен, якія адбыліся асабліва на працягу другой сусветнай вайны, гэты дагавор не адпавядае больш новай абстаноўцы і мае патрэбу ў сур'ёзным палепшанні.

З прычыны ўказанага, Совецкі Урад заявіў Ураду Турэцкай Рэспублікі аб сваім жаданні дэнансіраваць названы вышэй дагавор з усімі адносячыміся да яго дадаткамі ў адпаведнасці з дадаткамі пратакола ад 7 лістапада 1935 года, якія прадугледжваюць парадак яго дэнансацыі.

Турэцкі пасол пан Сарпер адказаў, што заяву В. М. Молатава ён неадкладна перадасць Турэцкаму Ураду.

ІНФОРМБЮРО НКЗС СССР.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 20 САКАВІКА

Войскі 3-га БЕЛАРУСКАГА фронта, прадаўжаючы баі па знішчэнню групіроўкі немцаў ва Усходняй Прусіі, 20 сакавіка авалодалі горадам БРАЎНСБЕРГ—моцным апорным пунктам абароны немцаў на ўзбярэжжы заліва ФРЫШ ГАФ, а таксама з баямі занялі больш 40 другіх населеных пунктаў, у тым ліку ФЕДЭРАЎ, ВЕСЛІНЕК, КАРДОМЕН, РАУШНІК, ТОМСДОРФ, ВЕРМТЭН, ХАМЕРСДОРФ, НОЙ-ПАСАРГЕ. У баях за 19 і 20 сакавіка ў гэтым раёне войскі фронта ўзялі ў палон больш 4 тысяч нямецкіх салдат і афіцэраў і захапілі звыш 300 гармат.

Войскі 1-га БЕЛАРУСКАГА фронта, пасля сур'ёзных баёў, 20 сакавіка авалодалі горадам АЛЬТДАМ і ліквідавалі вельмі ўмацаваны плацдарм немцаў на правым беразе ракі ОДЭР на ўсходзе ад ШТЭЦІНА.

На другіх участках фронта—баі мясцовага значэння і пошукі разведчыкаў.

За 19 сакавіка на ўсіх франтах падбіта і знішчана 115 нямецкіх танкаў і самаходных гармат. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіта 116 самалётаў праціўніка.

* * *

НАЛЁТЫ НАШАЙ АВІЯЦЫІ НА ДАНЦЫГ, КЕНІГСБЕРГ І ПІЛАУ

У ноч на 20 сакавіка нашы цяжкія бамбардыроўшчыкі нанеслі ўдары па ваенных аб'ектах немцаў у Данцыгу, Кенігсбергу і Пілау.

У выніку бамбардыроўкі ў Данцыгу на тэрыторыі чыгуначнага вузла ўзнікла многа пажараў, якія суправаджаліся выбухамі. У порту Данцыг прамым пападаннем бомб патоплен марскі транспарт праціўніка, які знаходзіўся ля прычала.

У Кенігсбергу і Пілау сярод узнікшых пажараў адзначана некалькі моцных выбухаў.

* * *

Войскі 3-га Беларускага фронта прадаўжалі паспяховыя баі па ліквідацыі ўсходне-прускай групіроўкі праціўніка, акружанай на паўднёвым захадзе ад Кенігсберга. Совецкія часці, якія наступаюць уздоўж ракі Пасарге на поўнач, выйшлі на паўднёвую ўскраіну горада Браўнсберга і завязалі баі за чыгуначную станцыю. Часці, якія наступаюць з захада, ноччу пераадолелі цяжка прахадзімую мясцовасць і выбілі немцаў з умацаванага пункта Гунтэнберга. Развіваючы поспех, нашы войскі ўварваліся ў горад і да раніцы ачысцілі ад праціўніка яго паўднёва-заходнюю частку на рацэ Пасарге. Затым совецкія часці ў некалькіх месцах пераправіліся праз раку і, зламаўшы ўпорнае супраціўленне варожага гарнізона, поўнасцю авалодалі горадам Браўнсбергам—важным вузлом дарог і моцным апорным пунктам абароны немцаў на ўзбярэжжы заліва Фрыш Гаф. Са стратай Браўнсберга становішча акружанай групіроўкі праціўніка рэзка пагоршылася. Зараз у руках немцаў у гэтым раёне астаецца адзіны вузел дарог—горад Хайлігенбайль. Імкнучыся адстаяць гэты горад, нямецкае камандаванне кідае ў контратакі буйныя сілы пяхоты, з жорсткасцю адстайваючы кожную пазіцыю. Нашы войскі з усхода, поўдня і захада прадаўжаюць усё цясней і цясней сціскаць кальцо акружэння праціўніка. За дзень баёў знішчана больш 5 тысяч нямецкіх салдат і афіцэраў. На асобных участках нямецкія салдаты групамі здаюцца ў палон. Так, у раёне на поўдні Хайлігенбайля сёння ўзята ў палон звыш 2 тысяч варожых салдат і афіцэраў. Захоплена ў немцаў 60 танкаў, звыш 1 тысячы аўтамашын, 3 паравозы, 259 чыгуначных вагонаў з грузамі, многа ўзбраення і склады з ваеннымі матэрыяламі.

* * *

Войскі 1-га Беларускага фронта, пасля сур'ёзных баёў, авалодалі горадам Альтдам,—важным апорным пунктам абароны немцаў на подступах да Штэціна. Учора совецкія часці, якія наступаюць уздоўж правага берага ракі Одэр, у паўночным напрамку, выйшлі да населенага пункта Подэюх. Гітлераўцы ўпорна абаранялі гэты пункт. Танкі і пяхота праціўніка прадпрынялі адну за другой дзесяць ярасных контратак. Магутнымі ўдарамі нашай артылерыі, якая следвала разам са штурмуючымі падраздзяленнямі пяхоты, варожае супраціўленне было зломлена. Адна наша часць завязала баі за чыгуначную станцыю Фінкенвальдэ, адрэзаўшы нямецкі гарнізон Альтдама ад паўднёва-заходняй пераправы праз Одэр. Тым часам другія нашы часці ўварваліся ў Альтдам з паўночнага ўсхода. Усю ноч прадаўжаліся жорсткія баі. Немцы асвятлялі вуліцы горада ракетамі і вялі моцны артылерыйскі агонь. Совецкія падраздзяленні ачышчалі ад ворага квартал за кварталам. Авалодаўшы чыгуначнай станцыяй, нашы часці прыціснулі немцаў да адзінай наяўнай у іх распараджэнні пераправы праз Одэр на захадзе ад Альтдама. Гэту пераправу абараняў бронепоезд. Меткімі залпамі наша артылерыя разбіла варожы бронепоезд. Сёння раніцой штурмавыя групы ачысцілі ад гітлераўцаў аэрадром і перарэзалі шасейную дарогу Альтдам—Штэцін. Совецкія часці ўзмацнілі ўдары па ворагу, які абараняў горад. Неўзабаве арганізаванае супраціўленне праціўніка было падаўлена і горад Альтдам заняты нашымі войскамі. Ліквідаван вельмі ўмацаваны плацдарм немцаў на правым беразе ракі Одэр, на ўсходзе ад Штэціна. У баях за Альтдам немцы панеслі цяжкія страты. На подступах да горада і на вуліцах асталіся тысячы варожых трупаў. Нашы войскі захапілі вялікія трафеі, у ліку якіх многа танкаў, бронетранспарцёраў, цяжкіх гармат і другой баявой тэхнікі.

* * *

Нашы цяжкія бамбардыроўшчыкі сёння днём бамбардыравалі ваенныя аб'екты немцаў у горадзе Брэслау. У выніку бамбардыроўкі ўзніклі пажары і адбыліся 6 моцных выбухаў.

Авіяцыя Чырвонасцяжнага Балтыйскага Флота прадаўжала наносіць тарпедна-бомбавыя ўдары па нямецкіх караблях і транспартах у Балтыйскім моры. Марскія лётчыкі патапілі 4 транспарты агульным водазмяшчэннем 26.000 тон, мінаносец, 2 вартавыя караблі і вартавы катэр праціўніка. Нанесены пашкоджанні некалькім другім суднам. Адзначана прамое пападанне бомбы ў нямецкі лёгкі крэйсер.

На суднах паднят вымпел гатоўнасці

ГОМЕЛЬ, 20 сакавіка. (БЕЛТА). Рачнікі Днепра-Дзвінскага басейна паспяхова рыхтуюцца да пачатку навігацыі.

Гомельскі суднарамонтны завод закончыў аднаўленне пасажырскага парахода «Пралетарый», буксірнага парахода «Вадап'янаў» і парахода № 1. Бабруйскі завод адрамантаваў чатыры буксірныя параходы; Рэчыцкая суднаверфь — тры буксірныя судны. У басейне падрыхтавана шмат несамаходных суднаў. Усяго па басейну на 15 сакавіка вымпел тэхнічнай гатоўнасці паднялі 17 параходаў і 158 несамаходных суднаў.

ГРОДНЕНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ ВЫКАНАЛА КВАРТАЛЬНЫ ПЛАН ЗДАЧЫ МЯСА ДЗЯРЖАВЕ

ГРОДНА, 20 сакавіка. (БЕЛТА). Калгасы і аднаасобныя гаспадаркі вобласці выканалі план першага квартала па здачы мяса дзяржаве.

Разгарнулася масавая здача прадуктаў жывёлагадоўлі ў фонд здароўя абаронцаў Радзімы.

На сходах партыйных арганізацый

Рашэнні VI пленума ЦК КП(б)Б— баявая праграма работы

ПОЛАЦК

Днямі адбыўся сход партыйнай арганізацыі горада Полацка па абмеркаванню рашэнняў VI пленума ЦК КП(б) Беларусі. З дакладам па гэтаму пытанню выступіў сакратар Полацкага абкома КП(б)Б тав. Жылянін.

— Нямецка-фашысцкія захопнікі, — гаворыць дакладчык, — нанеслі вялікія страты народнай гаспадарцы, разбурылі прамысловасць, культурна - асветныя ўстановы, знішчылі жыллёвы фонд горада. Немцы ператварылі ў руіны наш старажытны беларускі горад Полацк.

За час, які прайшоў пасля вызвалення ад гітлераўскіх захопнікаў, праароблена значная работа па аднаўленню прамысловасці горада, культурна-асветных устаноў і жыллёвага фонда. Адноўлена работа чыгуначнага вузла, які быў поўнасцю зруйнаван немцамі, працуе хлебапякарня, мясакамбінат, плодавінзавод і іншыя прадпрыемствы мясцовай прамысловасці і промкааперацыі. У горадзе працуе 6 школ, педвучылішча і лясны тэхнікум.

— Але трэба сказаць, — гаворыць далей дакладчык, — што аднаўленчая работа ў горадзе праходзіць няздавальняюча, яна не набыла яшчэ патрэбнага размаху, як гэтага патрабуе ад нас ЦК КП(б) Беларусі. Многія прадпрыемствы яшчэ не адноўлены, а тыя, якія ўступілі ў строй, працуюць няздавальняюча, не даюць патрэбнай колькасці прадукцыі.

Дакладчык падверг крытыцы работу асобных гаспадарнікаў, якія зусім не прыступаюць да аднаўлення сваіх прадпрыемстваў. Зусім мала зроблена ў справе аднаўлення жыллёвага фонда. Многа нагляддаецца яшчэ непарадкаў у рабоце школ і лячэбных устаноў горада. Асабліва дрэнна працуюць па аднаўленню горада будаўнічыя арганізацыі на чале з аблбудтрэстам. Апошні зусім не разгарнуў сваёй дзейнасці, не пабудаваў яшчэ ніводнага аб'екта. Будаўнічыя арганізацыі не скарысталі наяўныя мясцовыя рэсурсы і вытворчыя магчымасці, не здолелі забяспечыць сябе рабочай сілай у дастатковай колькасці і не арганізавалі навучання рабочых будаўнічым спецыяльнасцям.

Дакладчык падверг рэзкай крытыцы работу прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці і промкааперацыі, а таксама гарсавет і гарадскі камітэт партыі за дрэннае кіраўніцтва мясцовай прамысловасцю і камунальнымі ўстановамі горада. Дакладчык адзначыў таксама сур'ёзныя недахопы работы гаркома партыі і раду пярвічных партыйных арганізацый у справе разгортвання партыйнай вучобы, у пастаноўцы палітычна-масавай работы сярод працоўных.

— Там, дзе пярвічныя партыйныя арганізацыі, — гаворыць тав. Жылянін,— добра паставілі ўнутрыпартыйную работу і ажыццяўляюць на справе партыйнае кіраўніцтва гаспадарчай дзейнасцю, — там ёсць сур'ёзныя поспехі ў рабоце прадпрыемстваў. Так, напрыклад, пярвічная партыйная арганізацыя паравознага дэпо станцыі Полацк (сакратар тав. Бачманаў) рэгулярна праводзіць партыйныя сходы, своечасова абмяркоўвае важнейшыя пытанні партыйна-палітычнай работы, абмяркоўвае пытанні работы дэпо. Тут камуністы з'яўляюцца важакамі мас, паказваюць асабістыя прыклады ў рабоце. Член партыі машыніст тав. Акуноў водзіць паязды з перавышэннем тэхнічнай скорасці на 17 працантаў. Другі машыніст, камуніст—тав. Прыгожы водзіць звышцяжкія паязды таксама з перавышэннем тэхнічнай скорасці.

Дзякуючы шырока разгорнутай палітычна-масавай рабоце сярод рабочых партыйная арганізацыя дэпо за апошні час значна вырасла. Дзевяць лепшых рабочых прыняты ў кандыдаты партыі. Значна вырасла і камсамольская арганізацыя. Аднак, на вялікі жаль, так працуюць нямногія партарганізацыі. У радзе пярвічных партарганізацый ёсць яшчэ шмат сур'ёзных недахопаў. Напрыклад, у партарганізацыі аблпракуратуры (сакратар тав. Гайдаш) партыйныя сходы не праводзяцца на працягу трох месяцаў. Аб другіх галінах работы тут і не прыходзіцца гаварыць.

Велізарныя задачы стаяць перад партыйнымі, савецкімі і будаўнічымі арганізацыямі горада Полацка ў 1945 годзе,— сказаў у заключэнне дакладчык. — У горадзе трэба пабудаваць жылыя дамы на 104 кватэры, адбудаваць пад кватэры многія каробкі спаленых дамоў, пабудаваць 2 сярэднія школы, лазне-пральны камбінат, хлебакамбінат, чыгуналіцейны завод, распачаць будаўніцтва дома Саветаў. Партыйная арганізацыя горада павінна стаць душою аднаўленчых работ, узмацніць кіраўніцтва будаўнічымі арганізацыямі, аказваць усямерную дапамогу будаўнікам. Хутчэй адрадзіць горад Полацк—баявая задача партыйнай арганізацыі. Камуністы і камсамольцы павінны ўзначаліць працоўны энтузіязм гараджан па хутчэйшаму аднаўленню роднага Полацка, паказваць на будаўніцтве асабістыя прыклады, быць застрэльшчыкамі і арганізатарамі сацыялістычнага спаборніцтва на будоўлі.

Па дакладу тав. Жыляніна разгарнуліся ажыўленыя спрэчкі. Выступіўшыя ў спрэчках тт. Бачманаў, Дзябыш, Кіцэльсон, Маяк і рад другіх камуністаў крытыкавалі работу гаркома партыі і асобных пярвічных арганізацый за слабае кіраўніцтва аднаўленчымі работамі і работай прадпрыемстваў, крытыкавалі гарадскі совет за адсутнасць ініцыятывы ў справе аднаўлення горада. Жорсткай крытыцы была падвергнута работа гандлёвых арганізацый.

У рабоце партыйнага схода прыняў удзел сакратар ЦК КП(б) Беларусі тав. Панамарэнка. Цёпла сустрэты ўдзельнікамі схода, тав. Панамарэнка выступіў з вялікай прамовай, у якой паставіў перад партыйнай арганізацыяй горада Полацка канкрэтныя задачы па хутчэйшаму аднаўленню прамысловых прадпрыемстваў, культурна-асветных устаноў і разгортванню палітычна-масавай работы сярод насельніцтва.

Сход намеціў практычныя мерапрыемствы па ажыццяўленню рашэнняў VI пленума ЦК КП(б) Беларусі.

БАБРУЙСК

Нядаўна адбыўся сход бабруйскай раённай партарганізацыі. Сход заслухаў даклад сакратара РК КП(б)Б тав. Падалкіна аб выніках VI пленума ЦК КП(б) Беларусі.

— VI пленум ЦК КП(б)Б,—гаворыць дакладчык,—вызначыў канкрэтную праграму барацьбы партыйных арганізацый рэспублікі па хутчэйшаму аднаўленню народнай гаспадаркі і палепшанню партыйна-палітычнай і культурна-асветнай работы сярод працоўных.

Наш раён з'яўляецца не толькі сельскагаспадарчым, але і прамысловым. Тут ёсць [illegible] заводы, значныя прадпрыемствы будматэрыялаў, лесазавод, [illegible], торфазаводы і іншыя прадпрыемствы.

Адноўленыя ў 1944 годзе і пушчаныя ў эксплаатацыю [illegible] заводы раёна выканалі свой план на 108 працэнтаў. Лесахімічная прамысловасць дала дзяржаве прадукцыі на сотні тысяч рублёў. [illegible]

[illegible] Торфазаводы раёна [illegible] (дырэктар тав. Парык). Вельмі марудна аднаўляецца шклозавод «Камінтэрн» (дырэктар тав. [illegible]). Райком партыі [illegible] за даручаную ім справу.

Перад сельскай гаспадаркай раёна,—працягвае дакладчык,—стаяць таксама вялікія задачы. У гэтым годзе мы павінны засеяць [illegible] на 17.230 гектараў. [illegible] МТС, на жаль, вельмі дрэнна працуюць, кіраўнікі МТС слаба змагаюцца за поўнае адначаўленне МТС. Асабліва гэта адносіцца да [illegible] МТС, дзе дырэктарам тав. [illegible].

Выконваючы рашэнне ЦК ВКП(б) аб разгортванні масава-палітычнай і культурна-асветнай работы сярод насельніцтва, [illegible]

[illegible]

Загадчык аддзела прапаганды і агітацыі РК КП(б)Б тав. [illegible] [illegible]

[illegible]

Выступіўшыя ў спрэчках [illegible]

У спрэчках выступілі тт. Варолін, Пуцікаў, Акулін, Жданаў і другія. Усяго ў спрэчках выступілі 21 чалавек.

Нарадчыя намецілі канкрэтныя мерапрыемствы па выкананню рашэнняў VI пленума ЦК КП(б) Беларусі.

Б. НІСНЕВІЧ.

СЛОНІМ

СЛОНІМ, 19 сакавіка. (БЕЛТА). Тут адбыўся [illegible] сход, прысвечаны выніках VI пленума Цэнтральнага Камітэта КП(б) Беларусі. Удзельнікі сходу заслухалі даклад сакратара абкома партыі тав. Доркіна.

— Раённая партыйная арганізацыя,—гаворыць дакладчык,—мае ў сваім рабоце рад дасягненняў. [illegible]

[illegible] закончан квартальны план [illegible] 37 прадпрыемстваў, [illegible]

[illegible] сама недастаткова.

На дакладу тав. Доркіна выступілі [illegible] 21 чалавек. У [illegible] выступіў сакратар ЦК КП(б)Б тав. Гарбуноў.

Сход намеціў рад мерапрыемстваў, [illegible]

КОМСАМОЛЬЦЫ МІНСКАЙ ОБЛАСЦІ РЫХТУЮЦЦА ДА ВЕСНАВОЙ СЯЎБЫ

Камсамольскія арганізацыі Мінскай вобласці [illegible] да веснавой сяўбы. Пры кожнай МТС створаны камсамольскія курсы трактарыстаў, дзе навучаецца 1457 юнакоў і дзяўчат. У калгасах вобласці створана 200 звенняў высокага ўраджаю, [illegible] калгаснікаў.

Камсамольска-маладзёжнае звяно высокага ўраджаю створана ў калгасе «Звязда», Мінскага раёна. Члены звяна [illegible] дзве тоны попелу, адрамантавалі плугі, бораны, праводзяць рамонт калёс.

У Смалявіцкім раёне створана 15 камсамольска-маладзёжных звенняў высокага ўраджаю. У калгасе «Культура» [illegible] 98 чалавек. [illegible] адрамантавалі інвентар.

Узорна рыхтуюцца да сяўбы камсамольцы Лагойскага раёна. Тут створана 18 звенняў высокага ўраджаю. Адным з [illegible] калгаса «20 год Кастрычніка», [illegible]

Рамонтныя брыгады камсамольцаў [illegible] МТС адрамантавалі звыш плана два трактары.

(БЕЛТА).

На прыродазнаўча-асветныя тэмы

ЦІ БЫЎ ПАЧАТАК СВЕТУ?

Свет у нашым уяўленні—гэта на бальшай частцы наш зямны шар. Але слова «свет» ужываецца яшчэ і ў другім сэнсе, мы разумеем яго як Сусвет. А Сусвет—гэта не толькі зямля, на якой мы жывём, але і месяц, і сонца, і незлічоная колькасць зорак. І вось, калі людзі задаюць сабе пытанне аб тым, ці быў пачатак свету, то па сутнасці, яны ставяць пытанне аб тым, ці быў пачатак Сусвету. Гэтае пытанне ставілі перад сабой людзі ўжо ў даўнія часы і так або інакш на яго адказвалі. Але калі ўяўленне людзей аб Сусвеце было яшчэ вельмі прымітыўным, яны складалі розныя легенды аб тым, што свет быў створаны [illegible] з нічога.

У старажытнай Вавілоніі, напрыклад, склалася легенда аб стварэнні свету ў шэсць дзён, якая была запазычана другімі народамі і атрымала ў далейшым даволі шырокае распаўсюджанне. Думка аб тым, што свет аднойчы быў кімсьці створан, вынікала з сталых назіранняў чалавека за тым, што ўсякі прадмет, усякая рэч, якою ён карыстаецца, зроблена якім-небудзь майстрам, г. зн. створана.

Аднак ужо ў старажытнасці былі геніяльныя мысліцелі-матэрыялісты, якія ў процівагу легендам сцвярджалі, што з «нічога» «нішто» ўзнікнуць не можа, што вешчаство або матэрыя не знішчаецца і не ствараецца, што яна вечная. Гэтыя мысліцелі сцвярджалі, што матэрыя толькі вечна мяняе сваю форму, пераходзіць у сваім вечным руху з аднаго віду ў другі, але ніколі не была створана ў мінулым і ніколі не зможа знікнуць, ніколі не ператворыцца ў «нішто».

Усё паследуючае развіццё навукі пацвердзіла правільнасць гэтага светапогляду. Гэты вялікі закон прыроды — закон захавання вешчаства быў устаноўлен многімі вопытамі і ляжыць цяпер у аснове сучаснага навуковага светапогляду. Так, напрыклад, кавалак цукру, пакладзены ў чай, растварaецца ў ім і перастае быць бачным, але ўзважваннем на вагах лёгка ўстанавіць, што вага шклянкі салодкага чаю роўна суме вагі вады, чаю і цукру, узятых у паасобку. Ваду таксама можна разлажыць на яе састаўныя часткі. У выніку разлажэння атрымліваюцца нябачныя вокам газы—вадарод і кісларод. Гэтыя два газы, сабраныя ў шкляных сасудах і ўзважаныя ў паасобку, разам важаць столькі-ж, колькі важыла вада, з якой яны былі атрыманы. І наадварот, змяшаўшы гэтыя газы ў той-жа прапорцыі, мы можам пры пэўных ўмовах зноў атрымаць ваду, і яе вага зноў-такі будзе роўна вазе змешваемых газаў.

Усе даныя навукі, увесь наш вопыт гавораць нам не толькі аб незнішчаемасці і вечнасці матэрыі,—яны нам гавораць таксама і аб тым, што рух з'яўляецца неад'емнай уласцівасцю матэрыі. Матэрыя без руху не існуе, таксама, як немагчыма існаванне руху пры адсутнасці вешчаства. Але рух таксама, як і само вешчаство, бясконца мяняе сваю форму, праяўляючыся то бачна, то нябачна, скрытна ад нас. Рухам з'яўляецца не толькі простае перамяшчэнне прадметаў. Ён праяўляецца і ў другіх формах, і мы часта гаворым аб ім, як аб энергіі, г. зн. аб здольнасці прадметаў праводзіць работу. Порах, напрыклад, згараючы, выдзяляе энергію і прыводзіць у рух артылерыйскі снарад. Рух, паданы снараду, адпавядае набыццю снарадам энергіі, г. зн. здольнасці разбурыць якую-небудзь перашкоду. Гэты рух, паданы снараду, адбыўся за кошт скрытай у даным выпадку хімічнай энергіі, якая знаходзіцца ў пораху да яго згарання. Пры згаранні пораху гэтая скрытая энергія вызваляецца і перадаецца другому целу—снараду.

Кожнаму вядомы такія віды энергіі, як хімічная, цеплавая і электрычная. Цяпер кожны ведае, што гэтыя віды энергіі пераходзяць з аднаго віду ў другі. Так, станок на заводзе прыводзіцца ў рух электрычнай энергіяй. Каб атрымаць электрычную энергію, мы павінны ў сваю чаргу спаліць на электрастанцыі пэўную колькасць паліва, ператвараючы скрытую ў паліве хімічную энергію ў энергію цеплавую, што прымушае рухацца машыну, якая выпрацоўвае энергію электрычную. Але і энергія хімічная, скрытая ў паліве— у дровах або ў каменным вугалі, накапілася ў іх шляхам усваення сонечнай энергіі, сонечнага цяпла і святла, якія падалі на расліны. Сонечная-ж энергія таксама не бярэцца з нічога, а выпрацоўваецца ў нетрах Сонца пры складаных фізічных працэсах.

Такім чынам, увесь вопыт чалавецтва, навуковая тэорыя і тэхніка гавораць аб вечнасці, аб незнішчаемасці вешчаства і яго неад'емнай уласцівасці—руху, але ў той-жа час гавораць і аб іх няспыннай змяняемасці, аб іх няспынных ператварэннях. А таму ставіць пытанне аб пачатку свету або аб паходжанні Сусвету, г. зн. пытанне аб паходжанні матэрыі і яе руху, зусім бессэнсоўна. Матэрыя існавала вечна і вечна будзе існаваць, вечна ператвараючыся. Не парываючы з навукай і не адмаўляючы ўсе яе дасягненні, якімі мы штодзённа карыстаемся ў быту, мы можам ставіць пытанне толькі аб паходжанні, аб пачатку асобных прадметаў, асобных цел, адным з якіх з'яўляецца наш зямны шар.

Ясна, што пытанне аб паходжанні Зямлі павінна разглядацца разам з пытаннем аб паходжанні планет — братоў Зямлі, якія таксама, як і яна, абарачваюцца вакол Сонца па пэўных шляхах. [illegible] нікамі, месяцамі, адзін з якіх ёсць у Зямлі. І самае цудоўнае тое, што ўсе планеты вакол Сонца і большасць спадарожнікаў вакол сваіх планет абарачаюцца амаль у адной і той-жа плоскасці. Сонечная сістэма — надзвычай плоскае ўтварэнне, а арбіты планет і спадарожнікаў знаходзяцца вельмі блізка да акружнасцей і, як правіла, не перасякаюцца адна з другой, у гэтым заключаецца здзіўляючая асаблівасць сукупнасці Сонца і планет, называемай сонечнай сістэмай.

У процілегласць планетам Сонца складаецца з раскаленых самасвецячыхся газаў, і яго маса амаль у тысячу разоў перавышае масу (або, груба гаворачы, вагу) усіх астатніх планет, разам узятых.

Спектральны аналіз, аснованы на вывучэнні састава святла, які пасылаецца самасвецячыміся газамі, паказаў нам, што Сонца складаецца з тых-жа самых хімічных элементаў, з якіх складаецца ўсё існуючае на Зямлі. Зоркі, падобна Сонцу, з'яўляюцца самасвецячыміся раскаленымі газавымі шарамі, якія знаходзяцца ад нас надзвычай далёка і ляжаць далёка за межамі сонечнай сістэмы, але іх хімічны састаў, як паказвае спектральны аналіз, такі-ж, як і састаў Сонца і Зямлі. Мала таго, час ад часу, з сусветнай прасторы на Зямлю падаюць асколкі каменняў, якія называюцца метэарытамі і з'яўляюцца асколкамі якіхсьці нябесных цел. Іх-та хімічны састаў мы можам вывучаць ужо непасрэдна, а не толькі з дапамогаю спектральнага аналіза, і пераконваемся ў тым, што яны зноў-такі складаюцца з тых-жа хімічных элементаў, што і зямная кара. У цэлым усе гэтыя даныя паказваюць надзвычай важны для нас факт—хімічны састаў Сусветнай аднолькавы. Існаваўшае калісьці пераконанне ў карэнным адрозненні зямнога вешчаства і нябеснага вешчаства не мае пад сабой ніякай падставы.

Каля дзесяці мільярдаў зорак, з якіх толькі невялікая частка відаць няўзброенаму воку, складаюць адзіную гіганцкую зорную сістэму, якая завецца Галактыкай.

Па сваёй форме Галактыка нагадвае чачавіцу. Зоркі ў ёй размешчаны пераважна ўздоўж адной плоскасці, а ў перпендыкулярным да яе напрамку зорная сістэма распасціраецца параўнаўча недалёка.

Галактыка з'яўляецца не адзінай зорнай сістэмай, вядомай нам. Па меры павелічэння пранікаючай магутнасці тэлескопаў адкрываецца ўсё больш і больш далёкіх галактык і мы пераконваемся ў тым, што Сусвет бязмежна запоўнен такімі зорнымі сістэмамі.

Работы англійскага вучонага Джынса высветлілі, якім чынам маглі ўтварыцца зорныя сістэмы, падобныя нашай і іншым галактыкам. У аснове яго меркаванняў ляжаць вывучэнне назіраемых намі фактаў, уся сукупнасць нашых ведаў у галіне механікі і фізікі і матэматычныя разлікі.

Паводле Джынса, вешчаство, якое складае нашу Галактыку, некалі знаходзілася ў стане газу, які запаўняў велізарны аб'ём і значна перавышаў аб'ём сучаснай Галактыкі. Неаднароднасць такой газавай масы і існаваўшыя ў ёй свайго роду цячэнні газаў павінны былі прывесці такое газавае воблака або, як яго называюць, туманнасць у павольнае вярчэнне. Паміж усімі часткамі ў свеце дзейнічае, як вядома, закон сусветнага цягацення, адкрыты Ньютонам. Ён кіруе рухам планет вакол Сонца, рухам спадарожнікаў вакол сваіх планет і прыцяжэннем частачак кожнага нябеснага цела да яго цэнтра. Прыцяжэнне паміж целамі тым большае, чым большая іх маса і чым меншая адлегласць паміж імі. Такое цягаценне да цэнтра адчувалі часткі гіганцкай туманнасці, у выніку чаго туманнасць паступова спіскалася, станавілася шчыльнейшай і змяншалася ў размерах. Але, паводле законаў механікі, змяншэнне размераў верцячагася цела павінна весці да паскарэння яго вярчэння, а з паскарэннем вярчэння павялічваецца цэнтрабежная сіла, якая імкнецца аддаліць часткі ад асі вярчэння. Так, напрыклад, цэнтрабежная сіла развіваецца пры хуткім вярчэнні каменя, прывязанага да вяроўкі, і можна павесці да яе разрыву пры занадта хуткім вярчэнні. Цэнтрабежная сіла тым большая, чым далей ад асі вярчэння адстаюць часткі, якія верцяцца. Таму пад дзеяннем цэнтрабежнай сілы верцячаяся шарападобная туманнасць, якой [illegible]

[illegible] амаль параўноўвалася па велічыні з сілай іх прыцяжэння да цэнтра туманнасці, дастаткова было невялікага штуршка, каб яны адарваліся ад асноўнай масы. Падобны штуршок гэтым часткам магло прычыніць прыцяжэнне з боку якой-небудзь другой праходзіўшай паблізу такой-жа гіганцкай туманнасці, або другой зорнай сістэмы.

У выніку прыцяжэння з двух супроцьлеглых месц туманнасці павінна было пачацца ісцячэнне газавых струменяў, якія дзякуючы вярчэнню туманнасці закручваліся вакол яе і надавалі ёй спіральную будову. Непазбежнае існаванне ў туманнасці асобных згушчэнняў прыводзіла да таго, што такая спіральная газавая туманнасць распадалася на асобныя газавыя камкі, якія пры далейшым спісканні, прычыны цягацення іх частак да цэнтра, утварылі ўжо даволі шчыльныя гіганцкія газавыя шары, г. зн. зоркі. Мы назіраем у сусветнай прасторы туманнасці ўсіх тых форм, праз якія павінна прайсці ў сваім развіцці туманнасць, апісваемая Джынсам.

Наша Галактыка цалкам складаецца з зорак, але ёсць такія спіральныя зорныя сістэмы, у якіх толькі рукавы складаюцца з асобных зорак, а сярэдзіна, ядро, яшчэ не распалася на зоркі. Ёсць таксама туманнасці сплюшчанай формы, без спіральных галін і туманнасці зусім шарападобныя.

Зоркі, якія згусціліся з разрэджанага газу, спачатку маюць яшчэ вельмі малую шчыльнасць, велізарныя размеры, нізкую тэмпературу і таму свецяцца чырвоным святлом. Далейшае спісканне гэтых зорак прыводзіць да павышэння іх тэмпературы і змяншэння размераў. Колер іх становіцца жоўтым, а пры далейшым павышэнні тэмпературы—белым. Пры дастатковым павышэнні тэмпературы ўнутры зорак у іх пачынаецца выдзяленне энергіі за кошт вядомых нам працэсаў ператварэння лягчэйшага з газаў—вадарода ў больш цяжкі газ—гелій. Гэтая крыніца энергіі падтрымлівае выпраменьванне зоркамі цяпла і святла на працягу мільярдаў год. Аднак няспынны выдатак іх энергіі прымушае зоркі, якія прадаўжаюць змяншацца ў размерах, ахаладжвацца, і белая зорка зноў становіцца жоўтай. Наша Сонца—зорка, якая знаходзіцца як-раз іменна на такой ступені свайго развіцця. Але пройдзе яшчэ многа мільярдаў год, перш чым яно зусім астыне.

Устанавіць паходжанне сонечнай сістэмы і нашай Зямлі, якая з'яўляецца адной з планет, цяжка, таму што нам няма з чым яе параўноўваць. Параўнанне розных тыпаў туманнасцей і розных зорак дазваляе нам наглядна прасачыць шлях іх развіцця. У іх асобе мы бачым нябесныя целы, якія знаходзяцца адначасова на розных ступенях свайго развіцця.

Большасць вучоных сыходзіцца на тым, што Зямля і другія планеты адарваліся ад сонечнай масы каля трох мільярдаў год таму назад. Астаецца яшчэ не зусім ясным, якім чынам адбыўся гэты адрыў—з прычыны хуткага вярчэння, якім, можа быць, Сонца валодала раней, або дзякуючы прыцяжэнню якой-небудзь другой зоркі, якая выпадкова прайшла паблізу нашага Сонца.

Хуткае развіццё навукі дазваляе нам спадзявацца, што гэтыя падрабязнасці паходжання Зямлі і сонечнай сістэмы стануць неўзабаве нам вядомы. Ва ўсякім выпадку ўся сукупнасць нашых ведаў і назіранняў паказвае нам, што ў той час, калі адны светы яшчэ толькі зараджаюцца, другія прайшлі ўжо доўгі шлях развіцця і што шляхам надзвычай працяглых ператварэнняў вечна існуючая і вечна рухаючаяся матэрыя ў бясконцым Сусвеце ніколі не знікае і ніколі не ствараецца зноў.

Быў час, калі нашай Зямлі не было, але Сусвет быў заўсёды. Ён існаваў вечна і будзе вечна існаваць, так што ў света ў цэлым ніколі не будзе і не можа быць канца. Нават свет нашай Зямлі будзе існаваць і абагравацца праменнямі Сонца яшчэ многа мільярдаў год. Выпадковая-ж гібель Зямлі ад сутыкнення з якім-небудзь другім нябесным целам практычна адпадае, таму што адлегласці паміж нябеснымі целамі надзвычай вялікія ў параўнанні з іх размерамі і пераважная большасць нябесных цел праходзіць увесь свой жыццёвы шлях, не меўшы ні аднаго сутыкнення.

Праф. Б. ВАРАНЦОЎ-ВЕЛЬЯМІНАЎ,
доктар фізіка-матэматычных навук.

У СЕЛЬСКАЙ ШКОЛЕ

ПРУЖАНЫ, 20 сакавіка. (БЕЛТА). Веснавая раніца. З усіх канцоў вёскі Жадзены вучні і вучаніцы спяшаюцца на заняткі. Ветліва сустракае іх у дзвярах школы Марыя Пятроўна Гушча. 35 год аддала яна выхаванню дзяцей. Яе выхаванцы працуюць у розных гарадах Савецкага Саюза, многія знаходзяцца ў радах Чырвонай Арміі. За доўгагадовую работу Марыя Пятроўна заслужыла аўтарытэт і павагу сваіх аднавяскоўцаў. Калі пасля выгнання нямецкіх акупантаў настаўніца звярнулася да насельніцтва з просьбай дапамагчы школе, сяляне ахвотна пайшлі насустрач. Яны самі зрабілі ўсю неабходную мэблю, адрамантавалі школьны будынак.

Зараз у Жадзенскай школе светла, чыста і ўтульна. Вучні Марыі Пятроўны адзначаюцца ветлівасцю і акуратнасцю. На ўроках у класе пануе цішыня. На любое пытанне настаўніцы падымаюцца дзесяткі дзіцячых рук. Цвёрда і правільна адказваюць дзеці. Малышы першага класа добра чытаюць на беларускай і рускай мовах.

Асабліва цікава праходзяць урокі па гісторыі і геаграфіі. На ўроках гісторыі настаўніца звязвае гераічнае мінулае рускага народа з падзеямі, якія адбываюцца на франтах Айчыннай вайны.

Слаўных савецкіх патрыётаў выхоўвае Марыя Пятроўна. Яна правяла сярод сваіх вучняў збор падарункаў для раненых воінаў Чырвонай Арміі. Шмат яек, масла, табаку, пячэння сабралі дзеці. У фонд абароны Радзімы яны ўнеслі 350 рублёў. Зараз вучні збіраюць насенне для школьнага агарода.

[П]а-баявому завяршым падрыхтоўку да сяўбы!

НА ПРАДВЕСНІ

[Д]ля Вяхры і Сожа раскінуліся ўраджай[ныя] палі Мсціслаўшчыны. У даваенныя [гад]ы тут каласілася жыта і пшаніца, на[ліва]ўся ячмень і сінелі стракатыя палі [даўг]унца.

Старанна апрацаваная зямля шчодра пла[ці]ла сваім гаспадарам. Калгаснікі Мсці[сла]ўшчыны жылі заможна і культурна.

Але ў раён у 1941 годзе ўварваліся ня[мец]кія акупанты і разбурылі калгасы. [Зя]мля перастала радзіць. Толькі вызва[ленне] раёна ад нямецкіх выплюдкаў дало [маг]чымасць калгаснікам зноў узяцца [за ад]варот зямлі яе былой ураджайнасці.

Паспяхова завяршыўшы мінулы сель[ска]гаспадарчы год, калгаснікі пачалі рых[та]вацца да веснавой сяўбы і рашылі дабіц[ца] ў 1945 годзе стопудовых ураджаяў [зб]ожжавых культур з гектара.

Калгаснікі Падсолтаўскага і Курманаў[ска]га сельсоветаў спаборнічаюць за атры[ман]не ста пудоў збожжа і 1.200 пудоў [бу]льбы з гектара. Каб забяспечыць такі [ура]джай у калгасах, яшчэ зімой пачалі [нарых]тоўваць угнаенні і рыхтаваць высока[якас]нае насенне.

Насенныя фонды былі засыпаны чыс[ты]м, кандыцыйным насеннем. Старанна [і д]обраякасна былі адрамантаваны сельскагаспадарчы інвентар, плугі і бораны, збруя і калёсы.

Цяпер у калгасах асаблівае ажыўленне. Подых вясны і надыход сяўбы адчуваецца на кожным кроку. На калгасныя палі цягнуцца сотні фурманак з мясцовымі ўгнаеннямі. У сельскагаспадарчай арцелі «Чырвоны Кастрычнік», дзе працуе старшынёй тав. Марчанка, за некалькі дзён вывезена ў поле 2.000 вазоў гною.

Добра працуюць і ў суседнім калгасе «Шлях Леніна», дзе старшынёй тав. Філіпаў. Калгаснікі прывучылі да палявых работ маладрадуктыўных кароў і вывезлі на іх у поле 1.500 вазоў гною.

Растуць і загартоўваюцца на працы калгасныя кадры. У калгасах раёна створана 350 палаводчых брыгад і 333 звенні, якія ўзначальваюцца лепшымі майстрамі калгаснай вытворчасці. 120 брыгадзіраў і 134 звеннявыя закончылі навучанне на кароткатэрміновых курсах пры райземаддзеле, 53 старшыні калгасаў навучаюцца на месячных курсах.

Калгаснікі Мсціслаўшчыны па-баявому сустракаюць веснавую сяўбу, падрыхтаванымі выйдуць на палявыя работы.

М. ЯРАВЫ.

Мсціслаўскі раён,
Магілеўскай вобласці.

Вынікі самасупакаення

Закончыўшы мінулы сельскагаспадарчы [год], калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі [«Ў]збожнік», Рудзенскага раёна, пачалі [рыхт]авацца да веснавой сяўбы. Засыпалі [нас]енныя і страхавыя фонды і ўзяліся за [рэ]монт сельскагаспадарчага інвентару. [Бы]ло праведзена і такое важнае мерапры[ем]ства, як складанне вытворчага плана [кал]гаса, і арганізаваны звенні высокага [ура]джаю. Паводле вытворчага плана, вес[на]вую сяўбу калгас меўся закончыць за [...]календарных дзён.

Але прайшоў пэўны час і падрыхтоўчыя [ра]боты пачалі згортвацца. Праўленне кал[га]са супакоілася на першых поспехах і не [ўз]важыла недаробленых «дробязей», якія [пе]ршкаджаюць у паспяховым раз[гор]тванні палявых работ.

Раённая насенна-кантрольная лабара[то]рыя выявіла вялікую засмечанасць кал[га]снага насення. Пра гэта праўленню кал[гас]а было вядома яшчэ ў студзені, але [ста]ршыня тав. Дамарацкі тады разважаў:

— Яшчэ паспеем, прыдзе час—ачысцім насенне паўторна.

Не надалі ў калгасе асаблівай увагі і нарыхтоўцы мясцовых угнаенняў. У сельскагаспадарчай арцелі, дзе налічваецца 170 двароў і былі створаны звенні высокага ўраджаю, не сабрана ні аднаго цэнтнера попелу.

Вывазкі гною ў поле таксама не распачыналі. Старшыня калгаса запэўняе, што гэту работу ён паспее зрабіць у часе сяўбы. А між тым у калгасе толькі 28 рабочых коней. І ніхто не падумаў, каб пачаць прывучаць да работы малапрадуктыўных кароў. Без іх сельгасарцелі будзе цяжка справіцца з апрацоўкай глебы і сяўбой.

Такое становішча з падрыхтоўкай да сяўбы ў калгасе, які яшчэ ў студзені лічыўся ледзь не перадавым. А здарылася гэта таму, што праўленне калгаса самасупакоілася і не звяртала ўвагі на буйнейшыя недахопы ў падрыхтоўцы да сяўбы.

П. КАСКОЎ.

Абавязацельствы нараўлянскіх трактарыстаў

[М]АЗЫР. (Кар. «Звязды»). Нараўлян[ская] МТС першай у вобласці выканала [дзя]ржаўны план рамонту трактараў. Усе [...] машын даўно гатовы да выхаду ў поле. [Яны] забяспечаны прычапным і заправач[ным] інвентаром.

Абмеркаваўшы на агульным сходзе зва[рот] Прапойскай МТС, нараўлянскія трак[тары]сты абавязаліся выпрацаваць за се[зон] на кожны 15-сільны трактар не менш [...]0 гектараў і зэканоміць 15 процантаў [па]рючага і 5 процантаў змазачнага ма[тэ]рыялу.

Калектыў МТС абавязаўся рамонт кам[бай]наў і малатарань закончыць да 20 [...], а сяўбу ярavых культур правесці на працягу 15 дзён, захаваўшы ўсе правілы агратэхнікі.

Вялікую ўвагу звяртаюць трактарысты на своечасовы пад'ём папараў. Яны абавязаліся да 15 чэрвеня падняць усе папары, забаранаваць іх і ўтрымліваць усё лета ў чыстым выглядзе.

Калектыў Нараўлянскай МТС абавязаўся пабудаваць за лета лазню, гараж, павець, абгарадзіць сядзібу МТС і стварыць падсобную гаспадарку.

Гэтымі днямі трактарысты-рамонтнікі пачалі рамонт плугоў, боран і іншага інвентару суседніх калгасаў. Ужо адрамантаваны плугі і бораны калгасаў імені Кірава, «Бальшэвік Палесся», «Іскра» і «Комунар».

Працоўныя Крупскага раёна жыва адгукаюцца на перамогі гераічнай Чырвонай Арміі і сочаць за падзеямі на франтах Айчыннай вайны.

На здымку: калгаснікі знаёмяцца з картай франтоў Айчыннай вайны, устаноўленай ля будынка райвыканкома.

Фота Л. Мазелева

На абласным аглядзе мастацкай самадзейнасці

Закончыўся агляд мастацкай самадзейнасці Бабруйскай вобласці. Ён паказаў, што за параўнаўча кароткі тэрмін пасля вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у гарадах і сёлах Бабруйшчыны створаны і працуюць многа харавых, музыкальных, драматычных, танцавальных і другіх самадзейных калектываў, што рэпертуар гурткоў самадзейнасці за апошні час значна расшырыўся, папоўніўся новымі творамі класікаў і сучасных аўтараў музыкі і мастацкага слова.

Агляд мастацкай самадзейнасці вобласці адкрыўся Гімнам Совецкага Саюза ў выкананні хора жонак афіцэраў і іх сем'яў (кіраўнік хора Э. Дымант). Гэты-ж хор выканаў песні: «Аб Сталіне», «Як ля дуба старога», «Казачая песня».

Добры, зладжаны хор арганізаван пры фабрыцы імені Халтурына і школе ФЗУ № 39 (кіраўнік хора Шчаглоў). Хор паспяхова выканаў песні: «Свяшчэнная вайна», «Песня пра казачку», «Маладзёжная».

На аглядзе выступаў вядомы хор калгаснікаў вёскі Казловічы, Слуцкага раёна, цёпла сустрэты працоўнымі горада. Ён паспяхова выканаў беларускія народныя песні—«Падзяка Сталіну», «Упрыгожым нашы хаты», «Камар», «Бывайце здаровы» і іншыя.

Вызначыўся на аглядзе калектыў самадзейнасці слуцкага Дома культуры (кіраўнік калектыва А. Варабей), які паставіў вясёлы скетч «Культурны адпачынак» і масавы танец «Скіну кужаль». Выступала многа паасобных выканаўцаў: акардыяністка Н. Снежко (4-я школа горада Бабруйска), дэкламатар Календа (педагагічнае вучылішча), баяніст Ю. Лыскоў (рэдакцыя абласной газеты), цымбаліст Л. Гарадзецкі (старадарожскі спіртзавод), салістка В. Русецкая (работніца Глускага райвыканкома) і другія.

Усяго на аглядзе мастацкай самадзейнасці вобласці выступіў 321 чалавек. Лепшыя калектывы і выканаўцы едуць на рэспубліканскі агляд мастацкай самадзейнасці. Абласная камісія па правядзенню агляду прэміравала гурткі і выканаўцаў грашыма, каштоўнымі падарункамі, а таксама многім уручыла граматы.

Я. ЕГОРАЎ,
начальнік абласнога аддзела па справах мастацтваў.

ЗАДАВОЛІЦЬ ПАТРЭБЫ СПАЖЫЎЦА

НОВА-БАРЫСАЎ. (Кар. «Звязды»). Нова-Барысаўская ганчарная арцель «Чырвоны Кастрычнік» арганізавалася яшчэ ў 1928 годзе. Да вайны яна з'яўлялася буйнейшай у рэспубліцы. Тут выпускалася прадукцыі шырспажыву больш чым на 600 тысяч рублёў—багатай па асартыменту і высокай па якасці. Мастацка аформленая прадукцыя прыцягвала ўвагу спажыўца.

Пасля вызвалення горада ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў у сваю арцель вярнуліся старыя рабочыя. Сярод іх былі Антон Клопаў, Язэп Пашкоўскі, Іван Слайкоўскі, Міхаіл Маеўскі, Надзежда Гарох—старыя майстры-фармаўшчыкі, якія працавалі ў гэтай арцелі многа гадоў. З вялікім натхненнем узяліся яны за аднаўленне разбуранай арцелі. Спачатку аднавілі фармовачны цэх, куды ўстанавілі адрамантаваныя матары, адрамантавалі горн і зрабілі яшчэ адзін новы. У канцы ліпеня мінулага года арцель пачала выпускаць прадукцыю: міскі, талеркі, кубкі, гладышы і іншыя рэчы. Выпуск прадукцыі паступова павялічваўся. Калі ў першым месяцы было выпушчана прадукцыі на 10 тысяч рублёў, а ў другім—на 20 тысяч, то ў трэцім месяцы было ўжо выпушчана прадукцыі на 100 тысяч рублёў.

У 1945 годзе гэтая арцель павінна выпусціць на 150 тысяч літраў пасуды. План першага квартала—у 40 тысяч літраў—ужо выканан на 72 проценты.

Аднак, у рабоце гэтай арцелі ёсць многа недахопаў. Вельмі слабая ўвага звернута кіраўніцтвам арцелі на навучанне маладых рабочых. Тут навучылі толькі чатырох вучняў і на гэтым спынілі падрыхтоўку кадраў. Між тым арцелі патрэбна многа спецыялістаў.

Недастатковая ўвага ўдзяляецца тут таксама расшырэнню асартыменту і палепшанню якасці прадукцыі. Так, яшчэ да гэтага часу не абсталяван ганчарны цэх простай пасуды, які мог-бы у патрэбнай колькасці выпускаць гаршкі, гладышы і іншую пасуду. У арцелі ёсць многа мадэлей для форм, аднак яны не выкарыстоўваюцца. Загадчык арцелі тав. Маеўскі тлумачыць гэта адсутнасцю гіпса, але і гіпс, які ёсць, пакуль што не скарыстоўваецца. З-за адсутнасці дастатковага запасу дроў пасуда апальваецца пры паніжанай тэмпературы. Усё гэта паніжае якасць выпускаемай прадукцыі.

Арцель «Чырвоны Кастрычнік» мае вялікія магчымасці развіцця. Яна мае ўсе ўмовы для таго, каб быць перадавой у рэспубліцы. Высокаякасная гліна знаходзіцца побач з арцеллю. Патрэбны толькі старанныя клопаты кіраўнікоў арцелі, і яна задаволіць вялікія патрэбы спажыўца.

К. ГЛУШАНІН.

Ва ўсеузбраенні сустрэць торфасезон

Адной з вядучых галін прамысловасці ў Беларусі з'яўляецца тарфяная. У 1940 годзе торфапрадпрыемствы далі краіне мільёны тон торфу. Фабрыкі, заводы, электрастанцыі рэспублікі былі поўнасцю забяспечаны палівам. Нямецкія акупанты нанеслі вялікую шкоду тарфяной прамысловасці. Цяпер ідзе вялікая аднаўленчая работа. У рэспубліцы ўжо адноўлена дзейнасць 19 буйных і 73 дробных торфазаводаў. Апрача гэтага, пачата будаўніцтва 12 новых прадпрыемстваў, а таксама прыступлена да будаўніцтва 5 малых брыкетных заводаў, магутнасцю ў 5.000 тон брыкета ў год кожны.

Праводзіцца работа па аднаўленню машынабудаўнічага завода ў горадзе Гомелі, які прыступіў да выпуску чыгуннага ліцця для агрэгатаў тарфяной прамысловасці і запасных частак да трактараў.

Для аднаўлення разбуранай нямецка-фашысцкімі акупантамі тарфяной гаспадаркі БССР з усіх куткоў Совецкага Саюза прыязджаюць старыя спецыялісты-тарфянікі. Апрача гэтага кадры тарфянікаў рыхтуе наркамат. У Мінскім торфамеліяратыўным тэхнікуме навучаецца 450 чалавек, а на прадпрыемствах і пры наркамаце працуюць курсы, якія рыхтуюць 300 чалавек розных спецыяльнасцей: трактарыстаў, параўшчыкоў-машыністаў, дзесятнікаў, скрэпермайстраў, брыгадзіраў, бухгалтараў, планавікоў.

На ўсіх торфапрадпрыемствах вядзецца падрыхтоўка да сезона. Рамантуецца тэхналагічнае абсталяванне, падрыхтоўваецца дробны інструмент, інвентар.

Калектывы торфапрадпрыемстваў рыхтуюць жылыя памяшканні для рабочых. Ужо адрамантавана 13.205 квадратных метраў жылой плошчы і нарыхтавана 5.500 кубаметраў дзелавой драўніны.

Аднаўляюцца і 25 красавіка ўвойдуць у строй 39 лакамабіляў, 11 элеватарных, 7 гідраэлеватарных, 21 скрэперна-элеватарная машына. Заканчваецца рамонт 12 трактараў.

Адной з адказнейшых работ у падрыхтоўцы да торфасезона з'яўляецца забеспячэнне вывазкі торфу. Торф, нарыхтаваны ў 1944 годзе, павінен у бліжэйшы час быць поўнасцю вывезен спажыўцам. Але справа з вывазкай торфу па наркамату абстаіць яшчэ дрэнна. План вывазкі выканан толькі на 42 проценты.

Добра справіліся з выкананнем плана вывазкі торфазавод «Міханавічы» (дырэктар Давідоўскі) і торфазавод «Радзічава», Слуцкага раёна (дырэктар Дзілендзік). На гэтых прадпрыемствах шырока разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва сярод рабочых. Многія рабочыя значна перавыконваюць свае дзённыя нормы і паказваюць узоры стаханаўскай працы. На заводзе «Радзічава» грузчык тав. Кашкурэвіч штодзённа выконвае свой план не менш, чым на 300 процантаў, а тав. Пашкіна—на 240 процантаў.

Асноўную ролю ў добрай падрыхтоўцы да торфасезона адыгрываюць своечасова праведзеныя балотныя работы. Па ўсіх прадпрыемствах наркамата канаўныя работы выкананы толькі на 55 процантаў. Лепш абстаіць справа з выкарчоўваннем, якое амаль ужо закончана.

Больш старанна рыхтуюцца да торфасезона ў Мінскай і Баранавіцкай абласцях. Тут па ўсіх торфапрадпрыемствах падрыхтаван і адрамантаван неабходны інвентар: рэзакі, тачкі, ваганеткі, катальныя дошкі, кошыкі, лапаты і г. д.

Ніякай работы па падрыхтоўцы да торфасезона не праводзіць Полацкі абласны аддзел паліўнай прамысловасці (начальнік тав. Дабравольскі) і Маладзечненскі (начальнік тав. Рашкевіч).

Тарфяны сезон набліжаецца. Цяпер усе кіраўнікі торфапрадпрыемстваў павінны праявіць выключную ініцыятыву і настойлівасць у завяршэнні падрыхтоўчых работ. Неабходна разгарнуць соцыялістычнае спаборніцтва сярод тарфянікаў, павялічыць рады стаханаўцаў і дапамагчы рабочым добра авалодаць сваёй прафесіяй.

У барацьбе за атрыманне сотнеь тон дадатковага паліва для нашых заводаў, фабрык і электрастанцый беларускія тарфянікі павінны атрымаць поўную перамогу.

В. ЛАМАКА,
інжынер-торфмейстар.

Сцэна з 3-га акта оперы «Чыо-Чыо-Сан» у пастаноўцы Дзяржаўнага ордэна Леніна тэатра оперы і балета БССР.

На здымку: Шарплес (арт. Л. Салохін) і Пінкертон (засл. арт. БССР. В. Лапін).

Дзень Мінска

НОВЫЯ СПЕКТАКЛІ МІНСКІХ ТЭАТРАЎ

З поспехам прайшла прэм'ера оперы кампазітара Пучыні «Чыо-Чыо-Сан» у Беларускім Дзяржаўным ордэна Леніна тэатры оперы і балета. Пастаноўка ажыццёўлена рэжысёрам Барысевіч, мастак спектакля — Нікалаеў, дырыжор — заслужаны дзеяч мастацтва БССР — Шнэйдэрман. Зараз тут праходзяць рэпетыцыі оперы «Севільскі цырульнік» і балета «Арлекінада».

У Беларускім Дзяржаўным ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга драматычным тэатры заканчваецца падрыхтоўка да пастаноўкі камедый Янкі Купалы «Паўлінка» і «Прымакі». Спектаклі ставіць рэжысёр Літвінаў. Адначасова ідуць рэпетыцыі п'есы Алеся Кучара—«Заложнікі».

НОВЫЯ СТАЛОВЫЯ

Каля 25 тысяч працоўных горада штодзённа абедаюць у 120 сталовых горада. Гэтымі днямі адкрылася яшчэ пяць новых фабрычна-заводскіх сталовых. На вакзале аднавіў работу рэстаран. У бліжэйшы час адкрываецца сталовая для дзяцей франтавікоў і інвалідаў Айчыннай вайны.

ІНСТЫТУТ ПАВЫШЭННЯ КВАЛІФІКАЦЫІ ЎРАЧОЎ

У сталіцы рэспублікі створан інстытут павышэння кваліфікацыі ўрачоў. Тут будуць павышаць сваю кваліфікацыю 300 хірургаў, тэрапеўтаў, педыятраў і акулістаў.

Да выкладання ў інстытуце павышэння кваліфікацыі ўрачоў запрашаюцца віднейшыя прафесары і акадэмікі Беларусі.

АРЦЕЛЬ МАСТАЦКАЙ РОСПІСІ ТКАНІНЫ

Аднавіла работу арцель мастацкай роспісі тканіны. Мастакі Цэйплытко, Сенкевіч, Позняк і другія ўпрыгожваюць абрусы, парт'еры, салфеткі арыгінальным беларускім арнаментам. Робіцца таксама роспісь касынак, гальштукаў, хустак. У бліжэйшы час мастакі прыступяць да роспісі габеленаў.

ОПЕРА «КНЯЗЬ ВОЗЕРА»

Кампазітар Залатароў прыступіў да стварэння новай оперы «Князь Возера». Сюжэт яе ўзят з беларускага народнага фальклора.

Лібрэта оперы напісана пісьменнікам Клімковічам.

(БЕЛТА).

ВОІНЫ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ ШЭФСТВУЮЦЬ НАД ДЗІЦЯЧЫМІ ДАМАМІ

Байцы і афіцэры Чырвонай Арміі шэфствуюць над дзіцячымі дамамі Беларусі. Асаблівыя клопаты праяўляюць совецкія воіны аб дзецях-сіротах, бацькі якіх загінулі ад рук фашысцкіх катаў.

З першых дзён аднаўлення Бабруйскага дзіцячага дома № 3 над ім узялі шэфства танкісты часці, якой камандуе т. Павелкін. За час шэфства яны аказалі дзецям вялікую дапамогу. Танкісты прадастаўлялі дзіцячаму дому транспарт, адрамантавалі памяшканне, нарыхтавалі на зіму паліва.

Байцы і афіцэры 3-га Беларускага фронта шэфствуюць над Валожынскім дзіцячым домам, Маладзечненскай вобласці. Нядаўна шэфы прывезлі ў дом падарункі. Дзеці атрымалі мануфактуру, шакалад, пячэнне, цукеркі.

Совецкія воіны шэфствуюць таксама над дзіцячымі дамамі Мінска, Гродна, Брэста і іншых гарадоў.

АДБУДОЎВАЮЦЬ ДАМЫ

СВІСЛАЧ, 16 сакавіка. (БЕЛТА). Тут пачаліся вялікія работы па аднаўленню і будаўніцтву новых дамоў. Сем'ям франтавікоў прадастаўляюцца лепшыя кватэры. Усяго адноўлена ўжо каля 100 дамоў, адбудавана таксама школа і бальніца. Для заканчэння работ па аднаўленню раённага цэнтра падвезена 1500 кубаметраў будаўнічага матэрыялу.

Е. УРАЛАВА,
народны камісар асветы БССР

Патрыятычны абавязак совецкага настаўніцтва

Рашэнне Совета Народных Камісараў [Са]юза ССР «Аб мерапрыемствах па палепшэнню якасці навучання ў школе» па[ст]авіла перад настаўніцтвам і органамі на[ро]днай асветы адказныя задачы. Наша [шк]ола павінна выхоўваць у дзецях пачуц[цё] гарачага совецкага патрыятызма, вы[хоў]ваць пісьменных людзей, добра вало[даю]чых асновамі навук, умеючых прымя[ня]ць свае веды ў жыцці. Гэтым рашэннем [уст]аноўлена для вучняў, якія аканчваюць [па]чатковую і сямігадовую школу, абавяз[ко]вая здача выпускных экзаменаў, а для [тых], што аканчваюць сярэднюю школу,—[зда]ча экзаменаў на атэстат спеласці. Вы[пу]скныя экзамены павінны паказаць тры[ва]ласць і паўнату ведаў выпускнікоў. [Ва]жнейшае рашэнне совецкага ўрада, та[кі]м чынам, накіравана на павышэнне [як]асці навучання і выхавання.

На шляху да вырашэння гэтай пачэснай [за]дачы настаўнікам і вучням нашых школ [пра]ходзіцца перамагаць вялікія цяжкасці.

Але тым больш гонару тым работнікам [ас]веты, якія ў цяжкіх умовах праяўля[ю]ць большэвіцкую настойлівасць, вына[хо]длівасць, шукаюць і знаходзяць шляхі [дл]я палепшання работы ў школе.

Вынікі першага паўгоддзя бягучага на[ву]чальнага года паказалі, што многія кі[раў]нікі школ сваёй упорнай работай дабі[лі]ся значнага палепшання ведаў вучняў. [Гэ]та можна, напрыклад, сказаць пра ды[рэ]ктара Астрашыцка-Гарадзецкай сярэдняй [шк]олы Мінскага раёна тав. Валковіча, за[га]дчыка Жадзінскай пачатковай школы Брэсцкай вобласці тав. Гушча, настаўніка тав. Маркоўнік (Халопеніцкі раён), настаўнікаў Шульц, Мінаева з горада Магілева і многіх другіх.

Але вынікі навучальна-выхаваўчай работы школ па рэспубліцы за першае паўгоддзе сведчаць і аб тым, што рад кіраўнікоў школ і настаўнікаў да канца не зразумелі вялікай і адказнай задачы, якая стаіць перад школамі ў гэтым навучальным годзе. Нярэдкі выпадкі недавыканання праграм па асобных прадметах, выпадкі фармалізма ў выкладанні, павярхоўнасці ведаў вучняў па многіх прадметах, асабліва па беларускай і рускай мовах.

Недастатковая пісьменнасць вучняў, асабліва па рускай мове, з'яўляецца карэнным недахопам у рабоце нашай школы. Між тым, авалоданне мовай—аснова ўсёй школьнай асветы. Поспех навучання вучняў па ўсіх прадметах неадрыўна звязан з тым, наколькі вучань пісьменны, як ён валодае роднай мовай, як ён ведае рускую мову, які запас яго слоў, культура яго мовы.

Прычыны нездавальняючых ведаў вучняў па рускай і беларускай мовах крыюцца перш за ўсё ў дрэннай пастаноўцы выкладання гэтых важнейшых прадметаў. Руская мова, як навучальная дысцыпліна, патрабуе асабліва строгай паслядоўнасці і сістэмы ў выкладанні, шматразовага паўтарэння і ўзбагачэння пройдзенага на працягу ўсіх школьных год. Неабходна практыкаваць добрыя метадычныя прыёмы, прымяняць цікавыя практыкаванні. Настаўнік абавязан шырока скарыстоўваць усю разнастайнасць пісьмовых работ: апісанні, выкладанні, творчыя сачыненні, разважанні, рэфераты, работы па лексіцы, словаўтварэнню, стылістыцы.

У практыцы-ж многіх школ, на вялікі жаль, пануе аднастайнасць і беднасць прыёмаў, шаблонныя прыклады для практыкаванняў, не прыцягваецца жывая думка вучняў. Выкладчыкі не сочаць за чыстатой мовы школьнікаў.

Аналіз кантрольных пісьмовых работ выпускных класаў сведчыць аб тым, што тыповыя памылкі вучняў астаюцца стабільнымі, аж да 10 класа. Гэта — вынік таго, што фармалізм у навучанні мове ўсё яшчэ займае трывалае месца. Вучняў прымушаюць механічна завучваць правілы правапісання, не праводзячы работы па аналізу і сінтэзу слова.

Ёсць многа недахопаў і ў выкладанні другіх навучальных прадметаў. Урокі гісторыі і Канстытуцыі ў некаторых выкладчыкаў праходзяць на нізкім навуковым і ідэйна-палітычным узроўні. Гэта тлумачыцца недастатковай кваліфікацыяй раду выкладчыкаў, асабліва ў школах заходніх абласцей. На ўроках асобных настаўнікаў маюць месца прамыя скажэнні гістарычных фактаў, дат, падзей. Апрача гэтага, матэрыял выкладаецца суха, бессістэмна. Недастаткова скарыстоўваюцца прыклады гераізма совецкіх людзей на франтах Айчыннай вайны і ў тылу. Урокі Канстытуцыі СССР часам зводзяцца толькі да чыткі асобных артыкулаў.

Усе гэтыя недахопы з'яўляюцца вынікам часта слабай падрыхтоўкі настаўніцкіх кадраў, недастатковай работы іх над сабой і адсутнасці кантролю з боку кіраўнікоў школ і органаў народнай асветы.

Часу да канца навучальнага года астаецца вельмі мала. І таму неабходна максімальна скарыстаць гэты час, каб наверстаць упушчанае, ліквідаваць прабелы ў праходжанні праграмнага матэрыялу, забяспечыць больш глыбокае засваенне вучнямі, асабліва выпускнікамі, навучальнага курса бягучага года. У той-жа час трэба дапамагчы ім грунтоўна паўтарыць і замацаваць пройдзенае, ліквідаваць прабелы у ведах за мінулыя годы.

У арганізацыі і правядзенні паўтарэння ў школах ёсць таксама сур'ёзныя недахопы. У радзе школ паўтарэнне яшчэ не праводзіцца, яно, чамусьці, аднесена на апошнюю чвэрць. У некаторых школах вядзецца, так званае, «суцэльнае» і механічнае паўтарэнне. Настаўнікі прапануюць вучням да наступнага ўрока паўтарыць пэўныя параграфы, кіруючыся пры гэтым толькі колькасцю старонак падручніка па таму ці другому навучальнаму прадмету. Яны перагружаюць вучняў, зусім не клапоцяцца аб тым, наколькі школьнік фізічна здольны справіцца з выкананнем зададзенага. Настаўнікі многіх школ, наадварот, занадта многа часу адвялі паўтарэнню матэрыялу папярэдніх год. Гэта прывяло да таго, што ў першым паўгоддзі ва многіх школах не выкананы навучальныя праграмы па раду прадметаў.

Трэба рашуча перасцерагчы настаўнікаў ад гэтых памылак у арганізацыі паўтарэння.

У гэтым навучальным годзе школы атрымаюць адзіныя экзаменацыйныя білеты, якія распрацаваны Наркамасветы для выпускных 4,7 і 10 класаў. Увядзенне адзіных экзаменацыйных білетаў для выпускных класаў азначае, што патрабаванні дзяржавы — непахісны закон для школы, і нельга дапускаць, каб яны парушаліся. Экзаменацыйныя білеты, якія школы атрымаюць у бліжэйшы час, павінны быць тэрмінова даведзены да ведама настаўнікаў і вучняў. Настаўнікі абавязаны дапамагчы вучням усвядоміць аб'ём і характар патрабаванняў на экзаменах, дапамагчы ім праверыць сябе, устанавіць, якія раздзелы праграмы засвоены нетрывала.

Настаўнік абавязан растлумачыць вучням, што на экзаменах яны павінны даць разгорнутыя адказы на пытанні, што ім трэба будзе не толькі сфармуляваць закон, назваць гістарычную падзею або дату, але і раскрыць сэнс данай падзеі, паказаць дзеянне закона, пацвердзіць свае меркаванні адпаведнымі прыкладамі. Такое растлумачэнне папярэдзіць вучняў ад зуброжкі, прымусіць іх удумліва і свядома працаваць над матэрыялам.

Вельмі важна ў самай школе стварыць неабходныя ўмовы для самастойнай работы выпускнікоў: адкрыць пакоі для падрыхтоўкі ўрокаў, падабраць літаратуру, падручнікі, карты, табліцы, прыборы. У працэсе паўтарэння неабходна сістэматызаваць і абагульняць пройдзены матэрыял з тым, каб вучань глыбока засвоіў асноўны матэрыял кожнага аддзела праграмы.

Кіраўнікам школ неабходна пільна і штодзённа кантраляваць размеры хатніх заданняў, каб не ствараць перагрузкі. Бюджэт часу выпускнікоў зараз вельмі напружаны і таму трэба дапамагчы ім рацыяналізаваць сваю працу.

Дзесяцікласнікі ў гэтым годзе ўпершыню будуць трымаць экзамены на атэстат спеласці. Гэта вялікая падзея ў жыцці кожнага маладога чалавека. Ён абавязан падыйсці да экзаменаў з усёй сур'ёзнасцю і адказнасцю. Неабходна давесці да свядомасці ўсіх вучняў, што атэстат спеласці могуць атрымаць толькі тыя вучні, якія задаволяць у поўнай меры патрабаванні экзаменацыйнай праграмы.

Уся работа школы ў сучасны перыяд павінна быць накіравана на лепшую падрыхтоўку да экзаменаў. Кантроль за работай школы і настаўнікаў набывае зараз асабліва важнае значэнне. Неабходна таму кіраўнікам школ практыкаваць сістэматычнае наведванне ўрокаў настаўнікаў, своечасова аказваць ім метадычную дапамогу.

Патрыятычны абавязак совецкага настаўніцтва заключаецца ў тым, каб з гонарам справіцца з пастаўленымі перад ім партыяй і ўрадам задачамі, паспяхова закончыць навучальны год.

По Савецкаму Саюзу

ПЕРШАЯ ПЛАЎКА ЧЫГУНА НА ГАЗЕ

У ліцейным цэху саратаўскага завода «Серп і молат» праведзена першая плаўка чыгуну на газе Елшанскага месцанараджэння. Вагранка, абсталяваная газавымі гарэлкамі, выдала сталісты чыгун. Хімічны аналіз паказаў высокую якасць металу.

На газ пераводзяцца ўсе вагранкі. Выдатак коксу ў ліцейным цэху завода «Серп і молат» скарачаецца напалавіну.

(ТАСС).

МІЛЬЁН ДЭТАЛЕЙ АПРАЦОВАН ТОКАМІ ВЫСОКАЙ ЧАСТАТЫ

Тры гады існуе на Уральскім аўтазаводзе бюро павярхоўнай электрагартоўкі. За гэты час токамі высокай частаты апрацавана каля мільёна аўтамабільных дэталей. Дзякуючы гэтаму завод зэканоміў 800 тон мазуты, 300 тон драўлянага вугалю.

(ТАСС).

ІНСТЫТУТ ВУГАЛЬНАГА МАШЫНАБУДАЎНІЦТВА Ў МАСКВЕ

У Маскве арганізаван дзяржаўны праектна-канструктарскі і эксперыментальны інстытут вугальнага машынабудаўніцтва (Гіпрауглемаш) Наркамата вугальнай прамысловасці СССР.

Інстытут будзе распрацоўваць новыя канструкцыі машын для механізацыі працаёмкіх працэсаў вуглездабычы і праходкі шахт і ўкараняць перадавую тэхналогію на машынабудаўнічых заводах Наркамата.

У Сталіно і Новасібірску адкрываюцца філіялы інстытута.

НОВЫ МОСТ ПРАЗ ЗАХОДНЮЮ ДЗВІНУ

У Рызе адкрыўся аўтамабільны, трамвайны і пешаходны рух па новаму масту праз Заходнюю Дзвіну. Стары мост быў узарван немцамі. Кругласутачна, у холад і снег, на халодным ветры, будаўнікі і рабочыя ўзводзілі новы ўстой, сталёвыя фермы, будавалі насцілы маста. Іх самаадданая праца дала магчымасць мост збудаваць на 10 дзён раней тэрміну і атрымаць выдатную ацэнку.

(ТАСС).

ПАДРЫХТОЎКА МАСАВЫХ КАДРАЎ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ МАЛДАВІІ

У сёлах і калгасах Малдавіі закончыліся кароткатэрміновыя курсы падрыхтоўкі масавых кадраў сельскай гаспадаркі, на якіх навучалася 20 тысяч чалавек. Сярод курсантаў звыш 3 тысяч жывёлаводаў, палявoдаў і вінаградараў.

(ТАСС).

НА МЕЛІТОПАЛЬСКІМ ЗАВОДЗЕ АДНАВІЎСЯ ВЫРАБ СТАНКОЎ

У нанова адбудаваных цэхах Мелітопальскага станкабудаўнічага завода аднавіўся выраб станкоў. Выпушчана першая партыя абсталявання для дрэваапрацоўчых прадпрыемстваў і машынна-трактарных станцый.

(ТАСС).

У АДЭСУ ДАСТАЎЛЕНЫ 750 ПАЛОТНАЎ ВЫДАТНЫХ МАЙСТРАЎ ЖЫВАПІСІ

Сёння ў Адэсу дастаўлены 750 палотнаў выдатных майстраў заходне-еўрапейскай, рускай і украінскай жывапісі, вывезеных у пачатку вайны на ўсход. Сярод гэтых карцін творы Рэпіна, Серова, Врубеля, Крамскога, Верашчагіна, Васняцова, Палёнава, а таксама заходне-еўрапейскіх мастакоў.

У бліжэйшыя дні ў Адэсе адкрываецца выстаўка прыбыўшых палотнаў.

(ТАСС).

«ФЛОРА СССР»

У Ленінградзе падрыхтаван да друку XIII том капітальнай працы «Флора СССР», выпускаемы батанічным інстытутам Акадэміі навук СССР. Праца прысвечана сямейству бабовых, якое налічвае каля 2 тысяч відаў, шырока распаўсюджаных у краіне, асабліва ў Сібіры, на Каўказе і ў Сярэдняй Азіі.

Галоўным рэдактарам гэтага выдання з'яўляюцца прэзідэнт Акадэміі навук СССР акадэмік Камароў і дырэктар батанічнага інстытута прафесар Шышкін.

(ТАСС).

У МАСКВЕ БУДУЕЦЦА НОВЫ ТЭАТР

Адначасова будуецца тэатр на плошчы Журавлёва ў Сталінскім раёне Масквы. Ён разлічан на 1.100 месц. Тэатр будзе абсталяван механізаванай сцэнай, сучаснымі тэатральнымі прыстасаваннямі, навейшай асвятляльнай апаратурай і інш.

Будаўніцтва новага тэатра павінна быць закончана ў гэтым годзе.

(ТАСС).

ВЫСТАЎКА «СКАРАСНОЕ БУДАЎНІЦТВА Ў ЗША»

У Маскве адкрылася фота-выстаўка «Скараснае будаўніцтва ў ЗША». Яна арганізавана Усесаюзным таварыствам культурнай сувязі СССР з заграніцай (ВОКС) разам з Саюзам савецкіх архітэктараў.

На выстаўцы прадстаўлены шматлікія матэрыялы, якія знаёмяць з новымі метадамі хуткаснага будаўніцтва ў Злучаных Штатах Амерыкі, прымяняемымі на працягу апошніх чатырох год.

(ТАСС).

НА РОДНАЙ ЗЯМЛІ

З тэрыторыі Польшчы на Украіну прыбываюць эшалоны з украінскімі перасяленцамі. Калгаснікі цёпла сустракаюць сваіх братоў, дапамагаюць ім уладкавацца, [illegible] жыллём і харчаваннем.

У Сталінскай вобласці ўсіх прыезджых размяшчаюць у загадзя падрыхтаваныя дамы, забяспечваюць палівам. Калгаснікі стварылі для іх з асабістых запасаў харчовы фонд.

Калгаснікі Кіраваградскай вобласці прынялі ў парадак выдзеленыя для перасяленцаў хаты, хлявы для жывёлы, падвезлі для іх звыш 19.500 цэнтнераў кармоў.

(ТАСС).

На паўночных авіятрасах

Паўночнае Упраўленне Грамадзянскага паветранага флота ў гэтым годзе абслужыць звыш 100 авіяліній. Цэнтральнай з іх будзе авіятраса Ленінград—Масква. Устанаўляюцца рэгулярныя пасажырскія і грузавыя зносіны, якія звязваюць Ленінград і Маскву з Волагдай, Архангельскам, Мурманскам, Калінінам, Ноўгарадам, Вялікімі Лукамі, Псковам. Апрача гэтага самалёты будуць курсіраваць паміж Ленінградам, Петразаводскам, Талінам і Рыгай.

Зараз ва ўсіх абласных цэнтрах пачалася падрыхтоўка авіяпартоў да надыходзячай летняй навігацыі.

(ТАСС).

У нямецкіх гарадах

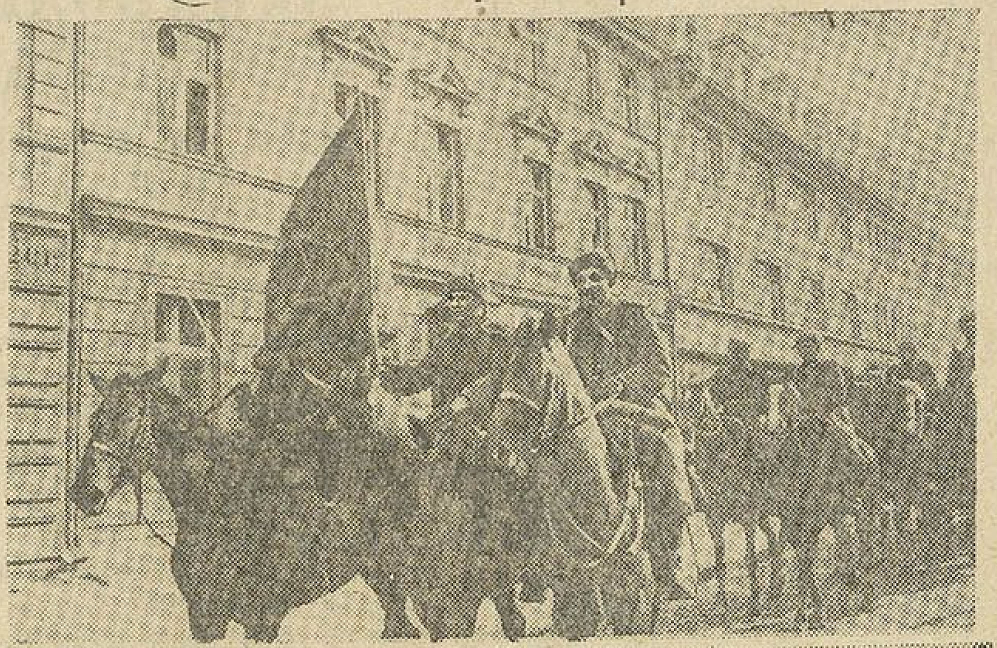

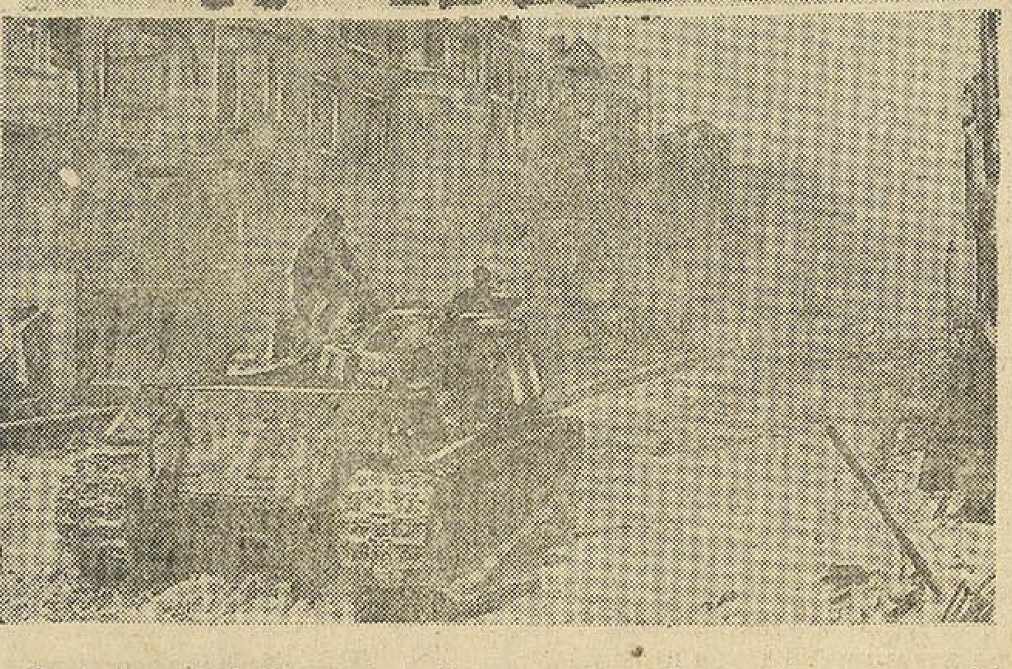

Гераічныя войскі Чырвонай Арміі авалодваюць усё новымі і новымі нямецкімі гарадамі.

На першым здымку вы бачыце конніцу гвардзейцаў генерал-лейтэнанта Осліковскага, якія праходзяць праз нямецкі горад Нойштэцін.

На другім здымку — вулічны бой у Брэслаў. Савецкая самаходная гармата прасоўваецца ўперад.

Фото Е. Копыта, Б. Лосева і Р. Мазелева. (Фотахроніка ТАСС).

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

ЛОНДАН, 20 сакавіка. (ТАСС). У паведамленні штаба вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца, што немцы аказвалі моцнае супраціўленне толькі ў двух сектарах — у Бінгене і на ўсходзе ад Бад-Крэйцнаха (на паўночным флангу рэйнска-мозельскага мяшка), а таксама ў раёне прадмостнага ўмацавання ля Саарлаўтэрна. На гэтым участку саюзнікі дасягнулі абарончых рубяжоў лініі Зігфрыда ў больш чым 10 пунктах, якія знаходзяцца паміж Саарбрукенам і Рэйнам. Некаторыя часці саюзнікаў прайшлі паласу дотавых умацаванняў.

Сярэднія і лёгкія бамбардыроўшчыкі і знішчальнікі-бамбардыроўшчыкі на працягу 19 сакавіка знішчылі каля 4 тысяч варожых аўтамашын, чыгуначных вагонаў і паравозаў. Чыгуначныя лініі разбураны, прыкладна ў 280 месцах.

За 19 сакавіка войскі саюзнікаў занялі 25 населеных пунктаў. За 18 сакавіка ўзята 5.040 палонных.

НАЛЁТЫ АВІЯЦЫІ САЮЗНІКАЎ НА ГЕРМАНІЮ

ЛОНДАН, 20 сакавіка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, больш 1.200 амерыканскіх бамбардыроўшчыкаў, пад прыкрыццём 600 знішчальнікаў, 19 сакавіка зрабілі налёты на аб'екты праціўніка ў Германіі. Англійскія бамбардыроўшчыкі «Ланкастэр» скінулі 10-тонныя бомбы новага тыпу на чыгуначныя віадукі ў Арнсбергу і Білефельдэ.

У ноч на 20 сакавіка англійскія бамбардыроўшчыкі «Маскіто» зрабілі 28-мы налёт на Берлін.

ПАДРЫХТОЎКА Ў ЮГАСЛАВІІ ДА ВЫБАРАЎ У НАРОДНА-ВЫЗВАЛЕНЧЫЯ КАМІТЭТЫ

БЕЛГРАД, 20 сакавіка. (ТАСС). Як перадае югаслаўскае радыё, у Югаславіі разгарнулася падрыхтоўка да выбараў у народна-вызваленчыя камітэты. Насельніцтва прымае жывы ўдзел у перадвыбарчых сходах, на якіх выказвае жаданне, каб былі выбраны тыя асобы, якія сваёй мінулай работай даказалі сваю адданасць народна-вызваленчай барацьбе. Гарады, дзе праходзяць перадвыбарчыя сходы, упрыгожаны плакатамі і лозунгамі, якія заклікаюць насельніцтва да актыўнага ўдзелу ў прадстаячых выбарах.

СУД НАД ГРЭЧАСКІМІ КВІСЛІНГОЎЦАМІ

АФІНЫ, 18 сакавіка. (ТАСС). 14 сакавіка суд аднавіў слуханне справы грэчаскіх квіслінгаў — былых «прэм'ер-міністраў» Чолакоглу, Логофетопулоса, Яніса Раліса, членаў іх «урадаў», 6 генералаў і др. Усім гэтым асобам прад'яўлена абвінавачанне ў супрацоўніцтве з ворагам. Працэс пачаўся ў Афінах 21 лютага.

АБМЕН ДЫПЛАМАТЫЧНЫМІ ПРАДСТАЎНІКАМІ ПАМІЖ ПОЛЬШЧАЙ І ЧЭХАСЛАВАКІЯЙ

Пасольства Польскай Рэспублікі ў СССР публікуе наступнае афіцыяльнае паведамленне:

«Чэхаславацкі Урад назначыў на пост Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасланніка пры Часовым Польскім Урадзе ў Варшаве п. Гайрат Іосіпа і Часовы Польскі Урад назначыў на пост Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасланніка пры Чэхаславацкім Урадзе п. Верблоўскага Стэфана». (ТАСС).

ПРАДСТАЯЧЫ ВІЗІТ У СССР ПАНІ ЧЭРЧЫЛЬ

ЛОНДАН, 20 сакавіка. (ТАСС). Супруга прэм'ер-міністра пані Чэрчыль, якая з'яўляецца старшынёй «Фонда дапамогі Расіі» ў бліжэйшы час наведае Савецкі Саюз па запрашэнню Савецкага Ўрада і таварыства Чырвонага Крыжа і Чырвонага паўмесяца.

Фінскія суды патураюць вінаўнікам забойстваў і катаванняў савецкіх ваеннапалонных

ХЕЛЬСІНКІ, 18 сакавіка. (ТАСС). Паводле артыкула 13-га Пагаднення аб перамір'і Фінляндыя абавязалася «супрацоўнічаць з саюзнымі дзяржавамі ў справе затрымання асоб, абвінавачваемых у ваенных злачынствах і суда над імі». Урад Фінляндыі стварыў камітэт для расследвання спраў аб ваенных злачынствах, і фінскія ўлады прыступілі да дзеяння. У сувязі з прадстаўленнем Саюзнай Кантрольнай Камісіі былі зроблены арышты. Да сучаснага моманту палявыя суды галоўнага штаба Фінляндыі ўжо вынеслі рад прыгавораў. Так, напрыклад, палявым судом галоўнага штаба Фінляндыі прыгавораны да пажыццёвай катаргі Вейне Герман Уконен за забойства чатырох савецкіх ваеннапалонных, Іоуко Вільхе Нуорціма — за зверствы і забойствы савецкіх ваеннапалонных, Ільмар Хар'ю — за забойства чатырох ваеннапалонных, Маці Іонас Анціла — за забойства трох савецкіх ваеннапалонных. Усе гэтыя асобы пазбаўлены таксама пажыццёва грамадзянскіх правоў. За ўказаныя злачынствы прыгавораны да 12 гадоў і 6 месяцаў катаргі нейкі Рудольф Хейнонен, да 12 гадоў катаржных работ — падсудны Бакман, да 10 гадоў катаржных работ — Розенберг Косці Акселі.

Неабходна адзначыць, што расследаванне злачынстваў, зробленых у лагеры савецкіх ваеннапалонных, праводзіцца фінскімі ўладамі фармальна. Артыкулам закона надаецца абмежаванае тлумачэнне, а ваенна-палявыя суды, якія разглядаюць справы ваенных злачынцаў, выносяць неабгрунтавана мяккія прыгаворы. Па раду спраў расследванне да гэтага часу не закончана. Так, не расследаваны справы аб расстрэле 10 савецкіх ваеннапалонных каля мястэчка Юсціма,, аб масавых расстрэлах ваеннапалонных у лагеры № 5 і г. д.

Нельга таксама лічыць нармальнай практыку палявых судоў, якія адносяцца да ваенных злачынцаў занадта спагадліва. Па справе аб збіенні і забойстве ваеннапалоннага афіцэра Берлеева ўсе прыцягнутыя да адказнасці асобы апраўданы на той «падставе», што салдат Віртанен, які збіваў Берлеева, застрэліўся. Салдат Сіманайнен забіў ваеннапалонных Шатроўка і Рачкоўскага. Ваенна-палявы суд адхіліў абвінавачанне супроць Сіманайнена, таму што па выніках следства «не хапае даставерных даных аб тым, што Сімананен прымяніў гвалтаўніцтва ў большай меры, чым гэта патрабавалася абстаноўкай». Салдат Седэрлунд, знаходзячыся на пасту, выстраламі па ваеннапалонных, якія знаходзіліся ўнутры зоны лагера, раніў ваеннапалонных Ганчарова, Шапашнікава, Сцефанцова і Рака (апошні атрымаў цяжкае раненне ў галаву). Ваенна-палявы суд прыгаварыў Седэрлунда «за дрэннае абыходжанне з ваеннапалоннымі пры асабліва цяжкіх акалічнасцях і за нанясенне ваеннапалоннаму цяжкага ранення» да... 1 года і 6 месяцаў катаржных работ. Салдат Камула забіў ваеннапалоннага як быццам-бы па загаду начальніка лагераў ваеннапалонных Лінансала, аднак, ваенна-палявы суд вызваліў Камула ад пакарання на той падставе, што «ён, як відаць, не ў стане зразумець, што, выканаўшы загад аб расстрэле, ён тым самым нарушыў закон». Лінансала таксама пазбегнуў пакарання за гэта забойства, хоць суд устанавіў, што Лінансала сам прымяняў і дазваляў сваім падначаленым прымяняць у адносінах да ваеннапалонных зусім недапушчальныя пакаранні. Справа закончылася тым, што Лінансала быў прыгаворан да 7 месяцаў турмы «за пастаяннае і наўмыснае нарушэнне службовых абавязкаў».

У радзе выпадкаў асобы, якія збівалі ваеннапалонных, прыгавораны «за нарушэнне службовых абавязкаў» да грашовага штрафу ў размеры аднадзённага або двухдзённага заработку. Ёсць выпадкі, калі суд прабуе знайсці неабгрунтаваныя змякчаючыя акалічнасці. Па справе салдата Хейконена, які збіваў ваеннапалонных і забіў аднаго ваеннапалоннага, суд заяўляе, што «гэта гвалтаўніцтва з'явілася ў выніку таго, што забіты ваеннапалонны меў упарты характар, павольна выконваў рабочыя заданні ў лагеры і што хтосьці з ваеннапалонных украў у лагеры пайковае масла караульных».

Некаторым злачынцам прад'яўлены абвінавачанні не за ўсю іх злачынную дзейнасць, а толькі за асобныя злачынствы, прычым апошнія сфармуляваны так, што ад фактычнага злачынства нічога істотнага не астаецца. У 15 выпадках з 29 самі фінскія дзяржаўныя абвінаваўцы былі вымушаны абскардзіць прыгаворы судоў. Камітэт па ваенных злачынствах ніякіх мер да ліквідацыі гэтых праванарушэнняў не прымае. Пасля адпаведнага прадстаўлення з боку Саюзнай Кантрольнай Камісіі фінскі ўрад ліквідаваў гэты камітэт і перадаў яго функцыі міністэрству юстыцыі.

Трэба сказаць, што побач з адносна вялікай колькасцю арыштаў праводзіцца расследванне толькі дробных злачынстваў, зробленых асобамі сяржанцкага і радавога састава, якія выконвалі загады другіх. Такая практыка фактычна азначае вызваленне ад адказнасці асноўных вінаўнікаў сістэмы зверскіх збіенняў і забойстваў у лагерах для савецкіх ваеннапалонных.

„Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост" аб становішчы у Фінляндыі

ЛОНДАН, 17 сакавіка. (ТАСС). «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост» змяшчае артыкул свайго стакгольмскага карэспандэнта аб становішчы ў Фінляндыі. Карэспандэнт піша, што пасля прыбыцця Саюзнай Кантрольнай Камісіі ў Фінляндыю вышэйшыя колы фінскай адміністрацыі былі ачышчаны ад прагерманскіх элементаў, але «ў першым паверсе і падвале ўсё яшчэ знаходзяць прытулак ранейшыя жыхары — тыя фіны, якія звязалі лёс Фінляндыі з Гітлерам». Прыхільнікі Руці і Танера ўсё яшчэ займаюць адказныя пасты ў адміністрацыі, а ў камандаванні фінскай арміі па-ранейшаму ёсць прагерманскія элементы, у тым ліку генерал Эстэрман, які быў адным з [illegible]тараў саюза з Германіяй.

«Наглядальнікі ў Швецыі, — піша карэспандэнт, — якія з некаторым неспакоем сачылі за паводзінамі рускіх у Фінляндыі, прызнаюць, што рускія зойдуць не занадта далёка, калі яны цяпер патрэбуюць неадкладнага звальнення пэўных фінскіх службовых асоб і прымуць больш суровыя меры, апраўданыя пасля двух няўдалых войн Фінляндыі».

Адказны рэдактар В. САМУЦІН.

Сёння ў кінотэатрах:

Кінотэатр «Першы»
«СЭРЦЫ ЧАТЫРОХ»

Кінотэатр «Беларусь»
«ВОЛГА-ВОЛГА»

Дзіцячы кінотэатр «Радзіма»
Для дзяцей
«ЧАРОЎНАЕ ЗЕРНЯТКА»
Пачатак сеансаў у 10, 12, 14, 16 і 18 гадзін.
Для дарослых
«АРЫНКА»
Пачатак сеансаў у 20 і 22 гадзіны.

УПРАЎЛЕННЕ ДЗЯРЖСТРАХА БССР

ДАВОДЗІЦЦА ДА ВЕДАМА ЎСІХ ГРАМАДЗЯН,
ШТО ОРГАНАМІ ДЗЯРЖСТРАХА БССР
ПРАВОДЗІЦЦА
ДОБРААХВОТНАЕ СТРАХАВАННЕ ХАТНЯЙ МАЁМАСЦІ І ПРАДМЕТАЎ УЖЫТКУ.

НА СТРАХАВАННЕ ПРЫМАЕЦЦА:

ХАТНЯЯ АБСТАНОЎКА: МЭБЛЯ, ЛЮСТРЫ І ІНШ., ВЕЛАСІПЕДЫ, ШВЕЙНЫЯ МАШЫНЫ, МУЗЫКАЛЬНЫЯ ІНСТРУМЕНТЫ, АДЗЕННЕ, АБУТАК, ПРАДУКТЫ ХАРЧАВАННЯ, ФУРАЖ І ІНШЫЯ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫЯ ПРАДУКТЫ.

Органы Дзяржстраха нясуць адказнасць перад страхавальнікам за страты застрахаванай маёмасці ад пажару, маланкі, паводкі, буры, ліўню і іншых стыхійных бедстваў.

Маёмасць можа быць застрахавана на любую суму, але не вышэй кошту па дзяржаўных і кааперацыйных цэнах.

Страхаванне праводзіцца з аглядам маёмасці, аднак, калі маёмасць у добраахвотным парадку страхуецца на суму не звыш 15.000 рублёў на сям'ю ў горадзе і 8.000 рублёў на сям'ю ў сельскай мясцовасці, — страхаванне праводзіцца без агляду.

Для адзінокіх грамадзян апошняя сума страхавання хатняй маёмасці без агляду—у гарадах 8.000 рублёў, а ў сельскіх мясцовасцях 5.000 рублёў.

ДОБРААХВОТНАЕ СТРАХАВАННЕ ХАТНЯЙ МАЁМАСЦІ І ПРАДМЕТАЎ УЖЫТКУ

ГАРАНТЫРУЕ ПРАЦОЎНЫХ АД СТРАТ ІХ АСАБІСТАЙ УЛАСНАСЦІ З ПРЫЧЫНЫ СТЫХІЙНЫХ БЕДСТВАЎ.

За ўсімі даведкамі і тлумачэннямі звяртацца ў страхавыя інспекцыі пры райгорфінаддзелах.

ДЗЯРЖСТРАХ БССР.

Беларускі палітэхнічны інстытут

ПАВЕДАМЛЯЕ,

ШТО ЗАНЯТКІ НА ЎСІХ КУРСАХ УСІХ СПЕЦЫЯЛЬНАСЦЕЙ АДНОЎЛЕНЫ З САКАВІКА МЕСЯЦА.

ПРАДАЎЖАЕЦЦА ПРЫЁМ БЫЛЫХ СТУДЭНТАЎ ІНСТЫТУТА.

Студэнты ўсіх курсаў забяспечваюцца стыпендыяй, сталовай, а іншагароднія—і інтэрнатам.

ПРЫ ІНСТЫТУЦЕ ПРАЦУЮЦЬ ШАСЦІМЕСЯЧНЫЯ ПАДРЫХТОЎЧЫЯ КУРСЫ.

На падрыхтоўчыя курсы прымаюцца асобы, якія скончылі не менш 9 класаў сярэдняй школы.

Курсанты забяспечваюцца стыпендыяй.

Пры яўцы ў інстытут неабходна прадставіць: заяву на імя дырэктара, аўтабіяграфію, дакумент аб адукацыі (арыгінал), тры фотакарткі, дакумент аб адносінах да вайсковых абавязкаў (для ваеннаабавязаных), пашпарт, а таксама даведку аб зняцці з харчовага ўліку.

АДРАС ІНСТЫТУТА: г. Мінск, вул. Пушкіна, 9, левае крыло.

ДЫРЭКЦЫЯ ІНСТЫТУТА.

МІНСКАЙ абласной канторы Заготзярно ПАТРАБУЮЦЦА

для работы ў апараце:

намеснік галоўнага бухгалтара, работнік планава-фінансавага сектара.

ДЛЯ РАБОТЫ НА ПЕРЫФЕРЫІ:

галоўныя бухгалтары, старшыя бухгалтары.

ЗВЯРТАЦЦА: вуліца Мяснікова, 57, Мінаблзаготзярно, аддзел кадраў.

Кватэрна-эксплаатацыйнай частцы Оршанскага гарнізона (КЭЧ) ПАТРАБУЮЦЦА

для работы ў горадзе Орша:

Інжынеры і тэхнікі-будаўнікі, бухгалтары і рахункаводы, планавікі-эканамісты, механікі, электратэхнікі і электраманцёры, шафёры, слесары-вадаправодчыкі, сталяры, цесляры, каменьшчыкі, штукатуры, маляры, шкляры, кавалі, падсобныя рабочыя, вучні-падлеткі.

Умовы работы—па згодзе.

Снабжэнне праз Ваенторг.

Забяспечваюцца кватэрамі.

АДРАС: гор. Орша, Віцебскай вобласці, АДМІНІСТРАЦЫЯ.

Беларускаму дзяржаўнаму музею гісторыі вялікай Айчыннай вайны ПАТРАБУЮЦЦА

На сталую работу ў г. Мінску:

старшыя навуковыя работнікі з вышэйшай адукацыяй па гісторыі, якія маюць навуковыя творы, заг. бібліятэкі, перакладчыкі замежных моў, камендант памяшкання, заг. гаспадаркі, шофер, майстар па зброі, пераплётчык, абойшчык, кіномеханік, электраманцёр-вадаправодчык, вахцёры, наглядальнікі выставачных залаў, столяр, слесар, качагары, дворнік, грузчыкі і конюх.

Апрача таго, для няштатнай работы па дагаворах патрабуюцца фатографы.

З ПРАПАНОВАМІ ЗВЯРТАЦЦА ПА АДРАСУ: г. Мінск, пляц Волі. Беларускі дзяржаўны музей гісторыі вялікай Айчыннай вайны.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Мінскай цэнтральнай ашчадкасе № 16 ПАТРАБУЮЦЦА

на сталую работу:

старшыя бухгалтары, кантралёры, касіры і вартаўнікі. А таксама вучні на практычнае навучанне — бухгалтараў, кантралёраў і касіраў.

З ПРАПАНОВАМІ ЗВЯРТАЦЦА: Савецкая 24, Цэнтральная ашчадкаса № 16.

ДЗЯРЖАЎНАЯ ВАЕННАЯ ПАЗЫКА 1942 года

ВЫЙГРЫШНЫ ВЫПУСК

ДАВЕДАЧНАЯ ТАБЛІЦА

ПЯТАГА ТЫРАЖА ВЫЙГРЫШАЎ

Тыраж адбыўся 5 сакавіка 1945 года ў гор. Маскве.

ВЫЙГРЫШЫ ВЫПАЛІ НА НАСТУПНЫЯ НУМАРЫ СЕРЫЙ І АБЛІГАЦЫЙ:

№№ серый	№№ аблігацый	Размер выйгрыша ў рублях	№№ серый	№№ аблігацый	Размер выйгрыша ў рублях	№№ серый	№№ аблігацый	Размер выйгрыша ў рублях	№№ серый	№№ аблігацый	Размер выйгрыша ў рублях
000091	36*)	1000	006086	11*)	1000	010911	1—50	500	015314	14*)	5000
000419	23*)	1000	006115	1—50	200	011175	1—50	200	015503	1—50	200
000577	47*)	25000	006136	44*)	5000	011191	1—50	500	015514	03*)	1000
000625	23*)	1000	006376	11*)	1000	011249	39*)	5000	015672	10*)	1000
000686	1—50	200	006432	15*)	1000	011463	13*)	1000	015714	25*)	1000
001168	01*)	1000	006436	12*)	1000	011480	39*)	1000	015804	07*)	25000
001343	1—50	200	006566	27*)	1000	011506	1—50	200	015819	45*)	5000
001431	1—50	200	006688	37*)	1000	011516	18*)	1000	015848	1—50	200
001670	07*)	1000	006726	1—50	200	011744	29*	1000	016424	1—50	500
001956	1—50	500	006729	06*)	1000	012132	07*)	1000	016670	39*)	1000
001961	1—50	200	006776	45*)	1000	012309	1—50	200	016688	18*)	1000
001968	21*)	1000	006783	30*)	1000	012371	09*)	1000	016772	33*)	1000
002261	1—50	200	006966	1—50	200	012398	38*)	1000	016785	41*)	1000
002472	33*)	1000	007113	09*)	1000	012439	07*)	1000	016940	1—50	200
002506	1—50	500	007205	41*)	1000	012509	1—50	200	016952	1—50	200
002672	05*)	1000	007412	23*)	1000	012530	1—50	500	017014	42*)	1000
002955	38*)	1000	007621	41*)	1000	012596	07*)	1000	017201	46*)	1000
002961	24*)	1000	007669	1—50	500	012625	34*)	1000	017205	1—50	500
003140	12*)	1000	007687	1—50	500	012663	1—50	500	017335	11*)	1000
003141	18*)	1000	007720	06*)	1000	012689	1—50	200	017373	37*)	1000
003210	45*)	1000	007896	1—50	200	012716	1—50	500	017514	22*)	1000
003267	1—50	500	007965	09*)	1000	012799	1—50	500	017599	11*)	1000
003350	1—50	200	008055	1—50	200	012893	26*)	1000	017606	1—50	200
003573	05*)	1000	008073	1—50	200	012913	07*)	1000	017994	47*)	5000
003770	1—50	200	008290	47*)	1000	012941	1—50	500	018014	01*)	1000
003805	14*)	1000	008400	42*)	1000	013018	41*)	1000	018082	1—50	200
004275	08*)	10000	008420	1—50	200	013099	41*)	1000	018142	02*)	1000
004278	31*)	5000	008441	1—25	200	013141	13*)	10000	018231	1—50	500
004287	13*)	1000	008487	15*)	5000	013170	14*)	1000	018251	45*)	1000
004448	50*)	1000	008839	22*)	1000	013275	1—50	200	018276	24*)	50000
004541	16*)	1000	008854	1—50	200	013470	32*)	1000	018320	1—50	500
004604	09*)	1000	009166	08*)	1000	013507	36*)	1000	018391	24*)	1000
004645	31*)	1000	009190	1—50	500	013586	1—50	200	018614	1—50	200
004671	07*)	1000	009268	44*)	1000	013747	44*)	1000	018626	41*)	1000
004868	46*)	1000	009473	04*)	1000	013859	1—50	200	018664	09*)	1000
004923	25*)	5000	009566	14*)	1000	013879	08*)	1000	019050	40*)	5000
005008	20*)	1000	010038	39*)	10000	013884	25*)	1000	019070	08*)	1000
005076	1—50	500	010325	13*)	1000	014018	19*)	1000	019402	1—50	200
005116	1—50	200	010345	27*)	1000	014419	38*)	1000	019724	10*)	10000
005297	1—50	200	010492	1—50	200	014445	1—50	500	019836	28*)	10000
005510	1—50	500	010557	17*)	1000	014454	19*)	1000	019857	03*)	1000
005687	30*)	5000	010771	45*)	1000	014594	16*)	1000			
005704	47*)	1000	010810	22*)	1000	014709	11*)	1000			
005873	15*)	1000	010825	42*)	1000	015003	07*)	1000			

*) На астатнія 49 нумароў аблігацый гэтай серыі выпалі выйгрышы па 200 рублёў.

АТ28165 АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: г. Мінск, вул. Пушкіна, 55, 3-ці паверх. Тэлефоны: Адказнага рэдактара—149, Адказнага сакратара—150.